

STATUTEN CD&V

The page is decorated with various geometric shapes in shades of orange, dark blue, teal, and light grey. These shapes include circles, squares, and rounded rectangles, some of which are partially cut off by the edges of the page. The shapes are scattered across the page, creating a modern, abstract background.

Statuten zoals aangenomen en goedgekeurd
(met uitzondering van art. 1)
door het congres van 12 juni 2021

I. ONS VERHAAL	2
II. ONZE MENSEN.....	4
II.1. Onze leden.....	4
II.2. Geregistreerde participanten	7
II.3. Onze partijverantwoordelijken.....	8
Aan de drie niveaus verplicht gemeenschappelijke verantwoordelijken	8
<i>De voorzitter</i>	8
<i>De ondervoorzitter(s)</i>	9
<i>De secretaris</i>	9
<i>De penningmeester</i>	10
Aan de drie niveaus facultatief gemeenschappelijke verantwoordelijken	11
<i>De communicatieverantwoordelijke</i>	11
<i>De verantwoordelijke netwerken</i>	11
<i>De trefpuntcoördinator</i>	11
<i>De peter/meter</i>	11
II.4. Onze mandatarissen	12
<i>Ons politiek personeel</i>	12
<i>Onze vertegenwoordigers</i>	13
<i>Verantwoordelijkheden</i>	13
II.5. Ons personeel	17
II.6. Onverenigbaarheden en cumul	17
III. ONZE PARTIJ.....	19
III.1. Politieke organisatie.....	19
III.2. De lokale afdeling.....	21
III.3. De provinciale afdeling	26
III.4. De nationale partijstructuur	30
III.5. Bijzonder statuut: de Hoofdstedelijke afdeling Brussel (HaB)	36
IV. ONS NETWERK	40
IV.1. Oranje trefpunten	40
IV.2. Erkende netwerken: JONGCD&V, Vrouw & Maatschappij en CD&V-senioren	41
IV.3. Project- en werkgroepen	42
V. BESLUIT- EN LIJSTVORMING	43
V.1. Stemmingen (schriftelijk en digitaal)	43
V.2. Lijstvorming	43
V.3. Aanduiding mandatarissen	46
VI. BIJZONDERE BEPALINGEN	47
VI.1. Tucht	47
VI.2. Commissie van Beroep.....	47
VI.3. Slotbepalingen	48

I. ONS VERHAAL

Artikel 1

Artikel 2

Om haar kerntaken te realiseren, organiseert de partij zich in vijf pijlers: inhoud, talent, communicatie, netwerken en organisatie.

Iedere pijler is in het directieteam van de partij vertegenwoordigd: alle leden van het directieteam maken van CD&V samen een netwerkorganisatie die verbinding creëert tussen fracties, kabinetten, erkende netwerken en de partij.

2.1. INHOUD: politieke besluitvorming, beleid en actie

- Het formuleren van authentieke en duidelijke politieke standpunten en het schrijven van een relevant en herkenbaar christendemocratisch verhaal;
- Het aftoetsen en bevragen van keuzes, beslissingen of positioneringen bij mandatarissen, leden en geregistreerde participanten.
- Het samenbrengen van de inhoud die overal verspreid zit, het stroomlijnen van de standpunten over de verschillende beleidsniveaus;
- Effectieve samenwerkingen opzetten, 'netwerking' met fracties en kabinetten;
- Het opstellen en uitvoeren van verkiezingsprogramma's en het aanbrengen van ideeën en suggesties voor de partijprogramma's en congressen op alle niveaus;

2.2. TALENT: aantrekken, coachen, motiveren, ondersteunen

- Het continu aanspreken, rekruteren, voordragen, vormen en coachen van personen die actief willen meewerken aan de politieke actie van CD&V; het voortdurend scouten van politiek personeel via de (provinciale en nationale) talentcommissies;
- Het systematisch blijven investeren in en ondersteunen van nieuw talent;
- Het aanbieden van vorming m.b.t. de vaardigheden die nodig zijn voor de invulling van het engagement van de vrijwilligers en mandatarissen;
- Ervoor zorgen dat ons politiek personeel zich voldoende kan profileren en kan groeien;
- Het ontdekken en signaleren van vormingsbehoeften;
- Het stimuleren van leden en mandatarissen om deel te nemen aan vormingsinitiatieven.

2.3. COMMUNICATIE: doeltreffend communiceren is cruciaal

- Het helder formuleren en het snel en efficiënt uitdragen van onze ideologie, standpunten, beleidsinitiatieven en acties;
- Het offensief in de markt zetten en proactief communiceren van onze verwezenlijkingen en eigen thema's. Beginselvastheid is hierbij essentieel;
- Het opzetten van een communicatiestrategie met aandacht voor online en offline communicatie en het gebruik van de verschillende communicatiekanalen (360°-communicatie);
- Een strategisch langetermijnperspectief nemen m.b.t. het merk CD&V, bijhorende communicatie intern delen en stroomlijnen;
- Het opzetten van een actieve doelgroepencommunicatie;
- Het efficiënt voorbereiden en uitvoeren van duidelijke en gestroomlijnde verkiezingscampagnes en het actief steunen van de verkiezingscampagnes voor alle niveaus.

2.4. NETWERKEN: ons brede netwerk actief betrekken en verder uitbouwen

- Het uitbouwen en onderhouden van nuttige en wederzijds verrijkende contacten met sleutelpersonen uit bepaalde sectoren, verenigingen, organisaties, leden, geregistreerde participanten, sympathisanten... met het oog op detecteren van noden, het uitwisselen van ideeën en het aftoetsen van standpunten, beleidsinitiatieven en acties;
- Het in kaart brengen van het verenigingsleven, de kennisnetwerken, het brede lokale maatschappelijke middenveld, drukkingsgroepen...;
- Evolueren naar een open netwerkorganisatie waarbij we in alle transparantie permanent in dialoog en overleg gaan met het klassieke en het nieuwe middenveld (los of gestructureerd) en met de brede samenleving; de oranje trefpunten en erkende netwerken spelen hierin een sleutelrol. Door het ondersteunen van de afdelingen wordt hun werking versterkt en gewaardeerd en het partijprogramma coherent uitgedragen;
- Het opzetten van projecten en (politieke) acties;
- Het stimuleren van de leden, geregistreerde participanten en sympathisanten om deel te nemen aan partij-initiatieven.

2.5. ORGANISATIE: professioneel, efficiënt en transparant

- Het opzetten van een efficiënte partijwerking binnen een moderne, transparante en slagkrachtige organisatie;
- De locaties waar het personeel van de partij wordt tewerkgesteld, zijn open huizen waar ontmoeting, ontdekking en ontplooiing centraal staan;
- Het efficiënt beheren van de eigen ledenadministratie via het afdelingsportaal, met bijzondere aandacht en initiatieven voor de hernieuwing van lidmaatschappen en de werving van nieuwe leden;
- Het opstellen, voordragen en indienen van de kandidatenlijsten voor de verschillende verkiezingen, met oog voor het inbrengen van nieuw talent;
- Het bewaken van de evenwichtige vertegenwoordiging in (inter)gemeentelijke samenwerkingsverbanden en overlegorganen.

II. ONZE MENSEN

II.1. Onze leden

Artikel 3

- 3.1.** CD&V verenigt alle personen die persoonlijk het lidmaatschap onderschrijven.
- 3.2.** Eenieder kan lid worden van CD&V. Hij/zij moet dan wel:
- ouder zijn dan 15 jaar;
  - een jaarlijkse bijdrage betalen;
  - instemmen met de krachtlijnen van onze christendemocratische politieke overtuiging en met de besluiten van de partijcongressen;
  - akkoord gaan met de interne statuten en reglementen van de partij.
- 3.3.** Het lidmaatschap is onverenigbaar met:
- het lidmaatschap van een andere politieke partij;
  - het kandidaat zijn voor of het bekleden van een mandaat verworven via een andere politieke partij of formatie, daar waar een officiële CD&V-lijst wordt ingediend.
- 3.4.** Het lidmaatschap is een noodzakelijke voorwaarde om een bestuursfunctie binnen of een mandaat voor de partij te bekleden.

Artikel 4

- 4.1.** Wie het lidmaatschap van CD&V wil onderschrijven, kan dit doen via de lokale afdeling of via het nationale partijsecretariaat. Nieuwe leden die zich via het nationale partijsecretariaat – al dan niet digitaal – aanmelden, worden doorgegeven aan de lokale afdeling. De lokale partijraad kan na kennisname hiervan binnen de 8 weken het lidmaatschap alsnog weigeren. Vervolgens is de procedure vervat in artikel 4.2. van toepassing.

De persoon die het lidmaatschap van de partij aanvraagt, wordt – als hij/zij aan alle voorwaarden voldoet – binnen de maand na de aanmelding op de ledenlijst ingeschreven.

De lokale afdelingen brengen het nationale partijsecretariaat op de hoogte van elke inschrijving van een lid. Het nationale partijsecretariaat bezorgt de lokale afdeling een overzicht van de bij hen ingeschreven leden, uiteraard met respect voor de geldende GDPR-regels.

Een nieuw lid heeft gedurende een periode van 8 weken na de betaling van zijn eerste bijdrage geen stemrecht.

- 4.2.** Weigering van het lidmaatschap

4.2.1. Wie aan de in artikelen 3.2. en 3.3. gestelde voorwaarden niet beantwoordt, wordt geweigerd. De lokale partijraad kan op grond van deze artikelen met een 2/3de meerderheid een vraag om als lid tot CD&V toe te treden weigeren. De lokale partijraad moet deze eventuele weigering dan wel uitspreken binnen de 8 weken nadat het kennis heeft genomen van de aanvraag van het lidmaatschap.

4.2.2. Indien de lokale partijraad een lidmaatschap weigert, geeft het hiervan binnen de 2 weken kennis aan het nationale partijsecretariaat. Tegelijk geeft de lokale partijraad kennis van de weigering aan de aanvrager van het lidmaatschap. Dit gebeurt met een aangetekend schrijven en met de aanduiding van de redenen van de weigering. Hierbij wordt ook gewezen op de mogelijkheid om binnen de 4 weken na het dagtekenen van de weigering in beroep te gaan bij en gehoord te worden door de Commissie van Beroep, die in de schoot van de nationale partijraad werkzaam is.

4.2.3. Door een besluit tot weigering worden alle rechten die verbonden zijn aan het lidmaatschap van de partij – behalve

- dan de mogelijkheid om in beroep te gaan en gehoord te worden – opgeschort tot de Commissie van Beroep de weigering van het lidmaatschap met een 2/3de meerderheid heeft bevestigd of vernietigd. De Commissie van Beroep neemt haar beslissing binnen de 8 weken na ontvangst van de kennisgeving door de lokale partijraad.
- 4.2.4. Een besluit tot weigering wordt onherroepelijk door het verstrijken van de in artikel 4.2.2. aangegeven beroepstermijn of door een uitspraak van de Commissie van Beroep waarbij het ingediende beroep is afgewezen.

Artikel 5

- 5.1.** Van de leden van CD&V wordt verwacht dat zij:
- zich inschakelen in een gemeenschappelijk denken en handelen;
  - actief meewerken aan de ontwikkeling en uitdieping van onze politieke overtuiging;
  - mee inhoud en gestalte geven aan de partijwerking en aan de concrete actieprogramma's;
  - de regels die samen werden vastgelegd eerbiedigen en loyaal meewerken aan de uitvoering van de beslissingen die door de geëigende partijorganen worden genomen;
  - actief deelnemen aan het georganiseerde maatschappelijke leven.
- 5.2.** De leden van CD&V:
- moeten maximale kansen krijgen om mee te bouwen aan onze christendemocratische beweging en om impact te hebben op zowel de politieke werking van de beweging als op de uitvoering van het beleid wanneer de partij daaraan meewerkt;
  - kiezen de voorzitter op lokaal, provinciaal en nationaal niveau;
  - spreken zich, conform artikel 72, uit over de kandidatenlijsten die bij de verkiezingen door de partijraden worden voorgesteld;
  - ontvangen raad en hulp van CD&V-mandatarissen en van de diensten van de partij;
  - kunnen deelnemen aan de partijcongressen, vormingsprogramma's en andere partijactiviteiten.

Artikel 6

- 6.1.** Het lidmaatschap van CD&V eindigt door:
- overlijden;
  - opzegging;
  - het niet-voldoen aan de financiële verplichtingen die aan het lidmaatschap en het uitoefenen van een mandaat verbonden zijn;
  - uitsluiting of schorsing door de lokale, provinciale en nationale partijraad (zie artikel 6.3.);
  - het kandidaat zijn of een mandaat waarnemen voor een andere politieke partij of formatie, daar waar een officiële CD&V-lijst wordt of is ingediend.
- 6.2.** Opzegging van het lidmaatschap moet schriftelijk (via mail of post) en persoonlijk door het lid gebeuren bij de lokale afdeling of het nationale partijsecretariaat. De opzegging treedt onmiddellijk in.
- 6.3.** Uitsluiting of schorsing van een lid
- 6.3.1. De lokale, provinciale of nationale partijraad kan met een 2/3de meerderheid de uitsluiting of schorsing van een lid in overweging nemen omdat:
- het lid in strijd handelt met de statuten, reglementen en besluiten van de statutaire partijorganen en engagementsverklaring en/of omdat;
  - het lid de partij op onredelijke wijze benadeelt, door de verplichtingen tegenover de partij niet na te komen of in strijd ermee te handelen;
  - bij een manifest gebrek aan loyaleit in verband met fundamentele aangelegenheden of door het lekken van vertrouwelijke informatie;

Het besluit om een schorsing of uitsluiting in overweging te nemen wordt onverwijld en met redenen omkleed per aangetekend schrijven aan het betrokken lid medegedeeld. Een kopie van dit schrijven wordt aan de hogere en/of lagere besturen overgemaakt alsook steeds aan het nationale partijsecretariaat.

In urgente situaties neemt de lokale voorzitter, in samenspraak met de nationale en provinciale voorzitter of hun afgevaardigde, de noodzakelijke sancties. Het punt wordt ter bekrachtiging voorgelegd aan de eerst volgende partijraad.

- 6.3.2. Het betrokken lid, dat zich door een raadsman kan laten bijstaan, wordt gehoord door een commissie die ad hoc door de partijraad, waarvoor de procedure tot schorsing gevoerd wordt conform artikel 6.3.1 (lokale, provinciale of nationale partijraad), wordt ingesteld.

Indien de procedure door de provinciale of nationale partijraad wordt ingezet, wordt ook de leiding van de lagere besturen gehoord. Indien de procedure door een lokale partijraad wordt ingezet, zetelt er één vertegenwoordiger van de provinciale partijraad in de commissie ad hoc.

De uiteindelijke beslissing tot uitsluiting of schorsing van het lid wordt met een 2/3de meerderheid genomen door de partijraad binnen de 12 weken nadat de procedure is ingesteld.

Deze beslissing wordt onverwijld en met redenen omkleed per aangetekend schrijven aan het betrokken lid medegedeeld. Een kopie van de beslissing van de partijraad wordt aan de hogere of lagere besturen overgemaakt, alsook steeds het nationale partijsecretariaat.

Hierbij wordt ook de mogelijkheid aangegeven om tegen dit besluit beroep aan te tekenen bij de Commissie van Beroep, die in de schoot van de nationale partijraad werkzaam is. Dit beroep moet gebeuren binnen de 4 weken na de betekening van het aangetekend schrijven. Binnen de 8 weken na de betekening van het beroep doet de Commissie van Beroep een definitieve uitspraak. Ze kan de uitsluiting of schorsing verwerpen, bevestigen of een alternatieve schorsing of sanctie uitspreken. De Commissie van Beroep zal steeds de betrokkene en de schorsende/uitsluitende partijraad uitnodigen om gehoord te worden.

- 6.3.3. Een besluit tot uitsluiting of schorsing wordt onherroepelijk door het verstrijken van de in artikel 6.3.2. aangegeven beroepstermijn of door een uitspraak van de Commissie van Beroep waarbij het ingediende beroep is afgewezen. Een schorsing wordt voor een concrete termijn uitgesproken, al dan niet gekoppeld aan bepaalde voorwaarden.

- 6.4.** De partijraad kan een andere sanctie dan uitsluiting of schorsing uitspreken tegenover een lid. Hiertoe wordt de procedure conform artikel 6.3.1. gevolgd en is vervolgens ook artikel 6.3.2. van toepassing.

II.2. Geregistreerde participanten

Artikel 7

Ook niet-leden kunnen deelnemen aan de voorbereiding en ontwikkeling van inhoudelijke CD&V standpunten, zowel op lokaal, provinciaal als nationaal niveau. CD&V heeft een mooie traditie voor wat betreft de participatie van niet-leden. Bestaande participatietrajecten worden verder ondersteund en versterkt daar waar nodig.

Geïnteresseerden die op structurele basis wensen mee te werken of in dialoog te treden met de partij, dienen zich daartoe te registreren als 'geregistreerde participant'.

Artikel 8

Voorwaarden om als geregistreerde participant in aanmerking te komen:

- a. de geïnteresseerde dient een minimaal aantal identiteitsgegevens ter beschikking te stellen;
- b. de geïnteresseerde dient een engagementsverklaring te ondertekenen waarin hij/zij aangeeft de christendemocratische waarden te onderschrijven en geen acties te zullen ondernemen die de partij beschadigen;
- c. de geïnteresseerde mag geen lid zijn bij een andere nationale partij.

Het niet naleven van de voormelde voorwaarden resulteert in een niet-toelating, schorsing of uitsluiting. Het nationale partijsecretariaat staat in voor de opvolging en eventuele sanctionering.

Artikel 9

Registratie levert de geregistreerde participant het recht op om:

- a. actief mee te werken via de verscheidene kanalen die de partij gebruikt;
- b. deel te nemen aan open dialoogmomenten;
- c. mee na te denken over inhoudelijke congresstukken en verkiezingsprogramma's;
- d. in te tekenen op bevestigingen, participatietrajecten, dialoogmomenten in/van de partij;
- e. informatie te ontvangen van de partij via digitale weg;
- f. In de mate het congresreglement het toelaat, deel te nemen aan partijcongressen, desgevallend zelfs mee agendapunten kunnen bepalen;

Artikel 10

Voor deelname aan de besluitvormingsorganen van de partij blijft lidmaatschap een absolute voorwaarde.

II.3. Onze partijverantwoordelijken

Artikel 11

Met het oog op de uitbouw van een goede partijwerking krijgen verschillende personen specifieke opdrachten om de kerntaken van CD&V te concretiseren. Deze partijverantwoordelijken zijn actief op de verschillende partijniveaus en verdelen de taken, zoals beschreven in de verschillende pijlers, onder elkaar en hanteren daarbij het vier-ogen-principe.

11.1. Aan de drie niveaus verplicht gemeenschappelijke verantwoordelijken

11.1.1. De voorzitter

De rol van een voorzitter is op elk niveau heel belangrijk. Hij/zij neemt deze rol op vanuit zijn of haar gedrevenheid voor de christendemocratische gedachte, vanuit een maatschappelijk en politiek engagement, met aandacht voor het versterken van mensen en los van enige persoonlijke politieke ambitie. Hij/zij is een verbindend bestuurder.

Meer in het bijzonder: hij/zij

- a. vervult een coördinerende functie in de veelheid van organen en initiatieven en zorgt voor een goede informatiedoorstroming;
- b. staat in voor een goede samenwerking met de fractie. Om de samenwerking te bevorderen is de voorzitter, of de ondervoorzitter indien de voorzitter verontschuldigd is, gemachtigd om de fractievergaderingen bij te wonen;
- c. is - samen met de eerste mandataris (burgemeester/eerste schepenen/fractie leider, tenzij anders bepaald door de partijraad) - de eerste verantwoordelijke voor de contacten met de verschillende partijniveaus;
- d. ziet toe op het naleven van de statuten;
- e. vertegenwoordigt de partij naar buiten toe;
- f. stimuleert de actie (politiek en bewegingsmatig);
- g. bewaakt de partijstandpunten, beklemtoont de christendemocratische visie en zorgt voor consistentie tussen de verschillende beleidsniveaus;
- h. stuurt aan op een voortdurende vernieuwing en bewaakt het aantrekken van nieuw talent;
- i. bevordert de openheid naar binnen en naar buiten;
- j. bevordert de goede intermenselijke verhoudingen;
- k. neemt de leiding waar van het partijbestuur en de partijraad; bereidt de vergaderingen voor en leidt de vergaderingen in goede banen;
- l. zit het partijcongres voor of vertrouwt het voorzitterschap toe aan een congresvoorzitter (met instemming van de partijraad);
- m. voorziet in structureel overleg met de uitvoerende mandatarissen en de partijverantwoordelijken;
- n. is ook voorzitter van de vzw gelinkt aan het overeenstemmende partijniveau (nationaal of provinciaal). Hij/zij kan zich als voorzitter laten vervangen. In dat geval blijft hij/zij wel deel uitmaken van de bestuursorganen van de vzw;
- o. duidt het onderhandelingsteam aan voor de gesprekken rond de opmaak van een bestuursakkoord en legt dit ter bekrachtiging voor aan de partijraad;
- p. voert engagements- en functioneringsgesprekken met bestuursleden en mandatarissen;
- q. wordt bij verhindering vertegenwoordigd door de ondervoorzitter(s).

11.1.1.1. Nationale voorzitter

De nationale voorzitter vervult eveneens de taken die in artikel 11.1.1. opgenomen zijn. Daarnaast heeft hij/zij een aantal extra verantwoordelijkheden, eigen aan het nationale niveau. Deze worden beschreven in artikel 46.1.

Alleszins heeft de nationale voorzitter de eindverantwoordelijkheid omtrent de werking, de organisatie en de positionering van de partij: hiertoe staat hij/zij in nauw contact met de lokale en provinciale voorzitters, met de fractieleden in de parlementen en met de regeringsleden. Zij engageren zich ertoe om de nationale voorzitter te informeren over alle belangrijke politieke ontwikkelingen en dossiers en met hem te overleggen met het oog op een gezamenlijke standpuntbepaling.

11.1.1.2. Provinciale voorzitter

Naast de taken opgesomd in art. 11.1.1. heeft de provinciale voorzitter de verantwoordelijkheid omtrent de werking, de organisatie en de positionering van de partij op het provinciale niveau, zoals omschreven in de artikelen 38 t.e.m. 42.

Hij/zij oefent deze verantwoordelijkheid uit in nauw overleg met de nationale voorzitter. Hij/zij informeert de nationale voorzitter over alle belangrijke politieke ontwikkelingen en dossiers op het provinciale niveau en overlegt hierover met hem/haar om tot een gezamenlijke standpuntbepaling te komen.

11.1.1.3. Lokale voorzitter

Naast de taken opgesomd in art. 11.1.1. heeft de lokale voorzitter de verantwoordelijkheid omtrent de werking, de organisatie en de positionering van de partij op lokaal niveau, zoals omschreven in de artikelen 31 t.e.m. 37.

Hij/zij oefent deze verantwoordelijkheid uit in nauw overleg met de provinciale en nationale voorzitter. Hij/zij informeert de provinciale en nationale voorzitter over alle belangrijke politieke ontwikkelingen en dossiers op het lokale niveau en overlegt hierover met hen om tot een gezamenlijke standpuntbepaling te komen.

11.1.1.4. Voorzitters van de erkende netwerken (JONGCD&V, CD&V-senioren, Vrouw & Maatschappij)

De voorzitter van het erkende netwerk heeft de verantwoordelijkheid omtrent de werking, de organisatie en de positionering van het netwerk, zoals omschreven in de statuten van het desbetreffende netwerk en conform artikel 58 tem 63 van de partijstatuten.

Hij/zij waakt er over dat het netwerk zich inschakelt binnen de algemene partijwerking en oefent deze verantwoordelijkheid uit in nauw overleg met de voorzitter van het respectievelijke partijniveau (lokaal, provinciaal of nationaal). Hij/zij informeert de voorzitter over alle belangrijke ontwikkelingen binnen het netwerk en overlegt met hem/haar om tot een gezamenlijke standpuntbepaling te komen.

11.1.2. De ondervoorzitter(s)

De rol van ondervoorzitter is op elk niveau van belang. Hij/zij vervangt de voorzitter als die verhinderd is of als er zich in hoofde van de voorzitter een belangenconflict voordoet.

Naargelang de situatie op de verschillende bestuursniveaus wordt er een duidelijke taakverdeling afgesproken tussen voorzitter en ondervoorzitter(s).

Er worden maximum twee ondervoorzitters verkozen, waarvan minstens één van het andere geslacht is dan de voorzitter.

11.1.3. De secretaris

De rol van de secretaris is op elk niveau administratief en organisatorisch zeer belangrijk. De secretaris is verantwoordelijk voor de organisatie en de goede werking van de partij op het niveau waarvoor hij of zij is aangesteld. In die zin draagt de secretaris de eindverantwoordelijkheid omtrent alle statutair of reglementair vastgestelde verplichtingen van administratieve en organisatorische aard.

Meer in het bijzonder: de secretaris:

- a. stelt uitnodigingen op en zorgt voor de verzending;
- b. maakt de verslagen van de vergaderingen en zorgt voor een goede informatie-doorstroming;
- c. verzamelt politieke documentatie;
- d. ondersteunt de voorzitter bij de coördinatie van het werk, vooral dan m.b.t. de concrete uitvoering ervan;
- e. beheert de bestanden en gegevens van de leden, in samenspraak met de verantwoordelijke van de ledenwerking en de voorzitter, met inachtneming van de GDPR-wetgeving;
- f. staat in voor de organisatie van de interne verkiezingen.

11.1.3.1. *Het nationaal secretariaat*

Het nationale secretariaat wordt opgenomen binnen het directieteam, opgebouwd uit de pijlers inhoud, talent, netwerken, communicatie en organisatie.

- a. Onder de leden van het directieteam duidt de nationale voorzitter de nationale secretaris aan van de partij, in principe de directeur Organisatie. De nationale secretaris draagt de eindverantwoordelijkheid omtrent de administratieve en organisatorische werking en het personeelsbeleid van de partij en rapporteert dienaangaande aan de nationale voorzitter. Hij/zij staat in nauw contact met de lokale en provinciale secretarissen, die elkaar wederzijds en structureel informeren.
- b. Onder de leden van het directieteam duidt de nationale voorzitter de politieke secretaris aan van de partij. Samen met de voorzitter draagt de politieke secretaris de eindverantwoordelijkheid omtrent de inhoudelijke en de politieke lijn van de partij; in principe vervult de directeur Inhoud deze rol. Hij/zij staat dienaangaande in nauw contact met de lokale en provinciale secretarissen m.b.t. hun inhoudelijk politieke bevoegdheden, die elkaar wederzijds en structureel informeren. Hij/zij staat in nauw contact met de fractiesecretarissen en de kabinetschefs die hem/haar op de hoogte houden van hetgeen er leeft op de respectievelijke niveaus.

11.1.3.2. *De provinciaal secretaris*

Hij/zij wordt aangeworven in onderling overleg en overeenstemming tussen de provinciale voorzitters en de nationale voorzitter.

Als professionele kracht is hij/zij, samen met en onder leiding van de provinciale voorzitter, belast met de organisatie en het uitbouwen van het netwerk binnen de desbetreffende provincie en de coördinatie van de provinciale politieke en organisatorische activiteiten binnen de desbetreffende provincie.

Hij/zij staat in nauw contact met het nationaal partijsecretariaat, die elkaar wederzijds en structureel informeren.

11.1.3.3. *De lokale secretaris*

Hij/zij wordt op voorstel van de lokaal verkozen voorzitter aangeduid door de lokale partijraad.

Hij/zij werkt als vrijwilliger. Samen met en onder leiding van de lokale voorzitter, is hij/zij belast met de organisatie en het uitbouwen van het netwerk binnen zijn/haar gemeente of stad.

Hij/zij staat in nauw contact met het partijsecretariaat, die elkaar wederzijds en structureel informeren.

11.1.4. De penningmeester

11.1.4.1. *Op provinciaal en nationaal niveau*

De partij is op provinciaal en nationaal niveau georganiseerd in de vorm van een aantal vzw's. Binnen die vzw's ligt de verantwoordelijkheid van het bewaken van de financiën bij de door de betrokken vzw's aangeduide bestuurders, die hiertoe geassisteerd worden door de provinciale secretarissen en de nationale secretaris als dagelijks bestuurders.

11.1.4.2. *De lokale penningmeester*

- a. beheert als een voorzichtig en redelijk persoon de financiële middelen. Dat gebeurt samen met de voorzitter en eventueel een derde procuratiehouder;
- b. zorgt voor de opmaak van de jaarlijkse begroting;
- c. houdt stipt de uitgaven en inkomsten bij met onder meer de inning van de financiële bijdragen (afdrachten) van de mandatarissen;
- d. maakt jaarlijks een financieel verslag op, dat geattesteerd wordt door twee leden van de partijraad die hiertoe zijn aangeduid. Dit verslag wordt ter goedkeuring aan de partijraad voorgelegd;
- e. stimuleert het nemen van initiatieven waardoor de partij over de nodige werkmiddelen kan beschikken.

11.2. Aan de drie niveaus facultatief gemeenschappelijke verantwoordelijken

Los van voormelde verplicht aan te duiden verantwoordelijken kunnen op ieder niveau, op voorstel van de voorzitter, bijkomende (partij)verantwoordelijken worden aangeduid, al dan niet met een specifieke taak. Samen met voormelde verplicht aan te duiden partijverantwoordelijken werken ze samen om – op hun niveau – de werking van de partij, vanuit de vijf pijlers/kerntaken zoals vermeld onder artikel 2, te realiseren.

Volgende (niet-limitatief opgesomde) functies of verantwoordelijkheden kunnen verdeeld worden:

11.2.1. De communicatieverantwoordelijke

- a. zorgt voor een goede 360 graden-communicatie, zowel online als offline, gericht op de leden, de geregistreerde participanten, sympathisanten en de publieke opinie;
- b. zorgt voor de coördinatie en uitvoering van het communicatieplan. In functie hiervan moet hij een goede samenwerking met de vertegenwoordigers van de media tot stand brengen;
- c. werkt mee aan de voorbereiding van de kiescampagnes;
- d. stuurt een team vrijwilligers aan die de praktische uitvoering doet: afdelingswebsite, sociale media, huis-aan-huisblad, uitnodigingen, enz.

11.2.2. De verantwoordelijke netwerken

- a. motiveert en begeleidt de bestuursleden om te zorgen voor een goede ledenhernieuwing en ledenwerving binnen de afdeling;
- b. zorgt voor de snelle administratieve verwerking van nieuwe leden, waarbij hij/zij kan rekenen op een performant nationaal partijsecretariaat dat hierbij volop ondersteuning aanbiedt, en de volgehouden opvolging van leden die hun lidmaatschap niet automatisch vernieuwen;
- c. brengt regelmatig verslag uit over de ledenstand op de partijraad en maakt afspraken over verdere opvolging;
- d. beheert, in samenspraak met de voorzitter en de secretaris, de gegevens van de leden, met inachtneming van de GDPR-wetgeving;
- e. zorgt voor permanente aandacht voor het aantrekken en onderhouden van het contact met sympathisanten en geregistreerde participanten;
- f. behoudt contacten met verenigingen en organisaties om ze de aandacht te geven die ze verdienen en om (lokale) aandachtspunten te bespreken en ideeën uit te wisselen. In deze verenigingen zit veel politiek talent die langs deze weg verbinding kunnen vinden met de partij als geregistreerde participant of als lid;

11.2.3. De trefpuntcoördinator

- a. is het centrale aanspreekpunt van het oranje trefpunt;
- b. brengt vrijwilligers samen voor intervisie en het ontwikkelen en uitvoeren van CD&V-initiatieven in de regio;
- c. is de talentscout voor de regio;
- d. detecteert problematieken en dossiers die de gemeentegrenzen overschrijden;
- e. vormt de brug tussen de lokale vrijwilligers en de provinciale partijraad;
- f. stelt de projectfiche van het oranje trefpunt op en dient ze in bij de nationale partijraad die de projectfiche beoordeelt na advies van de provinciale raad;
- g. is verantwoordelijk voor de goede werking en realisatie van de projectfiche van het oranje trefpunt.

11.2.4. De peter/meter

Op de verschillende niveaus in de partij zijn sterke figuren en talenten aanwezig die kunnen ingezet worden. Al deze actoren vertrekken vanuit eenzelfde gedragen visie en met de nodige expertise.

De peter/meter:

- a. wordt toegewezen aan een afdeling. Over het algemeen is dit een parlementslid, gedeputeerde of provincieraadslid;
- b. samen en in onderling overleg gaan de nationale, provinciale en lokale voorzitters over tot de aanduiding van de parlementsliden, gedeputeerden en provincieraadsliden als peter/meter;
- c. volgt in het algemeen het functioneren van de afdeling, detecteert interne problemen en staat hen met raad en daad bij, dit in nauwe samenwerking met de partij.

II.4. Onze mandatarissen

Artikel 12 Ons politiek personeel

12.1. Onder mandatarissen wordt begrepen:

- a. onze ministers, staatssecretarissen en Europees commissaris;
- b. onze parlementsleden;
- c. onze gedeputeerden;
- d. onze provincieraadsleden;
- e. onze burgemeesters;
- f. onze schepenen en OCMW-voorzitters (Brussel);
- g. onze fractieleiders;
- h. onze gemeente- en OCMW-raadsleden;
- i. onze leden van het Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst.

12.2. Onze ministers, staatssecretarissen en Europees commissaris

De CD&V-ministers, staatssecretarissen, en desgevallend Europees commissaris, komen op initiatief van de nationale voorzitter regelmatig samen om met de voorzitter de politieke agenda te bespreken, om de politieke agenda van het nationale partijbestuur en de nationale partijraad voor te bereiden, om na te gaan hoe zij vanuit hun eigen verantwoordelijkheid opvolging kunnen geven aan de standpunten van de partij en te zorgen voor coherentie tussen de verschillende beleidsniveaus en domeinen.

12.3. Onze parlementsleden

De leden van de CD&V-fracties in de parlementaire instellingen komen, behoudens de vakantiemaanden, wekelijks met hun fractieleiders en met de nationale voorzitter, en desgevallend met de ministers en staatssecretarissen van hun betrokken assemblee, bijeen om onder meer het politiek overleg in het nationale partijbestuur en de nationale partijraad voor te bereiden en om na te gaan hoe zij vanuit hun eigen verantwoordelijkheid opvolging kunnen geven aan de standpunten van de partij en hun werk onderling kunnen afstemmen.

Er wordt voorzien in een jaarlijks, individueel gesprek met de nationale voorzitter en de pijler Talent met als doel de samenwerking tussen parlementsleden en de partij en het bereiken van de doelstellingen te realiseren.

12.4. Onze gedeputeerden

De nationale voorzitter voorziet in structureel overleg met de gedeputeerden en de provinciale voorzitters over de provinciegrenzen heen.

Ze staan als één ploeg binnen de deputatie. Dit vergt voorafgaandelijk intern overleg rond de te bespreken dossiers.

12.5. Onze burgemeesters, schepenen en OCMW-voorzitters (Brussel)

CD&V staat als één ploeg in het college. Dit vergt voorafgaandelijk intern overleg rond de te bespreken dossiers.

12.6. Onze fractieleiders

De fractie wordt geleid door een fractieleider, die geen deel uitmaakt van de uitvoerende macht. De fractieleider staat in voor:

- a. het goed functioneren van de fractie en de onderlinge taakverdeling. Dit houdt onder meer in dat de fractieleider één keer per jaar met de individuele leden van de fractie hun functioneren als lid van de fractie bespreekt;
- b. de samenwerking met de partij via respectievelijk de nationale, provinciale of lokale voorzitter;
- c. de contacten met maatschappelijke organisaties en doelgroepen;
- d. de vertolking van CD&V-standpunten van de fractie;
- e. de brugfunctie tussen onze verkozenen en afgevaardigde leden in de uitvoerende organen;

12.7. Onze raadsleden

Onze provincie-, districts-, OCMW- en gemeenteraadsleden en leden van het BCSD vormen één ploeg binnen hun respectievelijke fractie. Dit vergt voorafgaandelijk intern overleg rond de te bespreken dossiers.

Artikel 13 Onze vertegenwoordigers

Naast het politiek personeel zijn er alle door de partij aangeduide bestuursleden in de bestuursorganen van eender welke (boven)lokale vzw, feitelijke vereniging of (inter)gemeentelijk samenwerkingsverband. Ook deze vertegenwoordigers worden verondersteld de christendemocratische principes te kennen en uit te dragen. Dit vergt voorafgaandelijk intern overleg rond de te bespreken dossiers.

- 13.1.** De vertegenwoordiger houdt nauw contact met de voorzitter en de uitvoerende mandatarissen en brengt op geregelde tijdstippen verslag uit over de werkzaamheden aan de partijraad (minimum 1x per jaar). De mandatarissen van hun kant informeren hun vertegenwoordiger over de beleidskeuzes en openstaande vragen binnen het thema waarin het samenwerkingsverband actief is.
- 13.2.** De vertegenwoordiger verbindt er zich toe om jaarlijks een financiële bijdrage (afdracht) aan de partij te betalen, naar analogie met de financiële bijdragen (afdrachten) van de mandatarissen conform artikel 14.2.
- 13.3.** De verdeling van mandaten in samenwerkingsverbanden is afhankelijk van de bestuursakkoorden en, indien van toepassing, regionale verdeelsleutels. Een mandaat komt dus nooit toe aan de specifieke persoon, wel aan de partij, en kan te allen tijde herroepen worden.
- 13.4.** Bij de keuze van de vertegenwoordigers wordt rekening gehouden met het engagement dat de vrijwilligers opnemen bij verkiezingen en/of in de partijwerking.
- 13.5.** De vertegenwoordiger in het samenwerkingsverband engageert er zich toe de voorzitter of zijn afgevaardigde onmiddellijk op de hoogte te brengen van wijzigingen met betrekking tot zijn/haar mandaat.

Artikel 14 Verantwoordelijkheden

- 14.1.** De mandatarissen en de bevolking
De mandatarissen zijn de verkozenen van het volk. Zij hebben een persoonlijke verantwoordelijkheid tegenover de kiezers en moeten de gehele bevolking dienen.

Christendemocratische politici vallen op door hun integriteit, dienstbaarheid en ondergeschiktheid aan het algemeen belang, openheid ten aanzien van anderen, erkenning van de tegenstander, trouw aan het gegeven woord en onderlinge loyaliteit. Zij voeren een beleid dat zich kenmerkt door openheid en openbaarheid en zullen een maximale samenspraak met de bevolking nastreven.

- 14.2.** De partij en haar mandatarissen
Tegelijk vertegenwoordigen CD&V-mandatarissen vooral die kiezers, voor wie CD&V het beste middel is om de christendemocratische stroming bij de bevolking naar haar politieke zijde te dienen. De verkozenen moeten derhalve nauw met CD&V en haar leden verbonden zijn en blijven. De grondslag waarop partij en mandatarissen elkaar ontmoeten en van waaruit zij ageren, is de politieke overtuiging en het programma.

De mandataris heeft een belangrijke verantwoordelijkheid met betrekking tot de ondersteuning van de partij als beweging. Vanuit een groot respect voor de vrijwilligers en de militanten, engageert de mandataris zich onder meer om de leden te betrekken bij de uitvoering van zijn/haar mandaat en hen op de hoogte te houden van zijn/haar werkzaamheden. De mandataris neemt actief deel aan de partijwerking en de partijactiviteiten.

Dit engagement wordt geconcretiseerd in een 'Contract met de basis' of engagementsverklaring. Alle kandidaten ondertekenen zo'n verklaring op het ogenblik van hun kandidaatstelling. Het 'Contract met de basis' bevat eveneens de verbintenis van de mandataris om jaarlijks een financiële bijdrage (afdracht) aan de partij te betalen. De nationale partijraad bepaalt de criteria voor de bijdrage die steunt op alle brutovergoedingen die rechtstreeks of onrechtstreeks, via nevenmandaten, op basis van het politieke mandaat voortvloeien. Bij gebreke aan betaling van de afgesproken bijdrage, is schorsing of uitsluiting mogelijk.

Artikel 15

Mandatarissen die ononderbroken reeds twee uitvoerende mandaten op eenzelfde bestuursniveau waargenomen hebben en zich opnieuw kandidaat wensen te stellen voor hetzelfde uitvoerende mandaat en de leeftijd van 67 jaar bereikt hebben, dienen daarvoor een afwijking met een 2/3de meerderheid in de partijraad te verkrijgen.

Artikel 16 De verkozenen, de fractie en de partij

- 16.1.** CD&V-fracties in de parlementaire instellingen, de provincieraden en de gemeente- en OCMW-raden bestaan uit de mandatarissen verkozen als kandidaten van de partij. Op gemeentelijk vlak kunnen de BCSD-leden, de mandatarissen in autonome gemeentebedrijven en de eerste opvolger, toegevoegd worden aan de fractie. Lokale afdelingen kunnen ook steeds geïnteresseerde leden toelaten indien dit gevraagd wordt.
- 16.2.** De nationale voorzitter heeft het recht op elk van de fractievergaderingen aanwezig te zijn. CD&V-parlementsfracties kunnen door het nationale partijbestuur worden bijeengeroepen.
De lokale voorzitter heeft eveneens het recht op elke vergadering van de CD&V-fractie in de OCMW- en gemeenteraad aanwezig te zijn. Deze fracties kunnen door het lokale partijbestuur of door de lokale voorzitter worden bijeengeroepen.
- 16.3.** De voorzitter kan advies geven aan de fractie met betrekking tot het aanduiden van de fractieleider. De fractie verkiest de fractievoorzitter.
- 16.4.** De voorzitter moet in de fractievergaderingen benadrukken wat in het programma en desgevallend in het bestuursakkoord staat. Omgekeerd zit de fractieleider in het partijbestuur en de partijraad om samen met de andere mandatarissen de partij te helpen haar taken optimaal te vervullen.
- 16.5.** CD&V-mandatarissen dienen op regelmatige en constructieve wijze aan de werking van de fractie deel te nemen.

Artikel 17

- 17.1.** De fractie stelt haar werking ten dienste van de gehele bevolking. Waar zij deel uitmaakt van een coalitie, werkt zij op basis van een akkoord dat met de coalitiepartner(s) is gesloten zowel met betrekking tot het te voeren beleid en de procedures van samenwerking en overleg als met betrekking tot de verdeling van de mandaten.
De eigen verantwoordelijkheid van de verkozenen en de loyale samenwerking met de coalitiepartner(s) ontslaat de fractie niet van de verplichting zich ten volle in te zetten voor een herkenbare koers die onze politieke overtuiging weerspiegelt en voor de realisatie van het verkiezingsprogramma.

Verder zal de CD&V-fractie steeds een constructieve, open maar zelfbewuste houding aannemen.

- 17.2.** Voor het functioneren van de fractie is het verder van belang dat het onderscheid tussen de raadsleden en parlementsleden enerzijds en de leden van de uitvoerende macht anderzijds wordt gehandhaafd. Hierdoor kan de discussie in de fractie ook werkelijk betekenis hebben en richting geven aan het beleid.
Overigens nemen de leden van de uitvoerende colleges de verplichting op zich tijdig het te voeren beleid met de andere leden van de fractie te overleggen.

Dit moet een democratische stijl van omgaan met elkaar en de verantwoordelijkheid van eenieder versterken.

- 17.3.** Het werk in de fracties mag niet bepaald worden door het innemen van middenposities, persoonlijke profilering of belangenbehartiging van individuele fractieleiden.
Wel krijgen deelbelangen hun gerechtvaardigde plaats vanuit een visie op het algemeen welzijn, die stoelt op de politieke overtuiging die wij voorstaan en op het verkiezingsprogramma, dat hieraan concreet uitdrukking wil geven.

17.4. Een fractie is meer dan een optelsom van afzonderlijke verkozenen. Wie er deel van uitmaakt, moet medeverantwoordelijkheid dragen voor de gezamenlijke visie op het te voeren beleid. Dat betekent dat er enerzijds ruimte moet zijn voor gedegen discussies om het samen eens te worden, anderzijds dat er bereidheid moet zijn om iets van het eigen standpunt in te leveren ten gunste van een gemeenschappelijk te volgen beleidslijn. De mandatarissen van CD&V overleggen elk belangrijk politiek initiatief en leggen elk regelgevend voorstel, waardoor hetzij de hele fractie hetzij de hele partij zou geëngageerd worden, voor ter bespreking aan de partijraad of aan de fractie.

In elk geval moeten CD&V-mandatarissen ervoor zorgen dat hun voorstellen, hun stemming en hun tussenkomsten in overeenstemming zijn met de beginselen en de bepalingen vastgelegd in het programma van de partij.

De leden van de fractie stellen hun respectievelijke fractieleider vooraf in kennis van elk regelgevend voorstel en van elk belangrijk politiek initiatief. Op die manier is de fractieleider in staat om het lid elke passende aanwijzing te geven, de partijraad in te lichten, en desgevallend door hun zorgen, het voorstel op punt te zetten, te waken over de coördinatie van de activiteit met de partijleiding en de overeenstemming met het partijprogramma te bewerkten.

Wie ernstige motieven heeft om zich niet naar het standpunt van de groep te voegen, mag door een afzonderlijke en persoonlijke stellingname het overtuigend functioneren van de fractie en de realisatie van het beleidsprogramma niet schaden.

17.5. De fractieleden zullen de kansen die hen worden geboden om hun kennis en kunde te vergroten maximaal benutten. Daarom zullen de mandatarissen regelmatig aanwezig zijn op de bijeenkomsten die door de partij worden ingericht om ervaringen, ideeën en informatie uit te wisselen. Alvast ook zullen de kandidaten en mandatarissen zich het elementaire werk eigen maken, zich verder vertrouwd maken met het werken vanuit onze politieke overtuiging en de nodige communicatievaardigheden ontwikkelen. Mandatarissen beheersen de spelregels van hun mandaat en ondersteunen de kandidaten en de partijwerking bij het voeren van de nodige communicatie binnen onze politieke overtuiging.

Aldus zullen zij jaarlijks uitgenodigd worden voor een gesprek waarbij het versterken en uitdiepen van de politieke overtuiging, het functioneren binnen de fractie en de samenwerking met de partij aan bod komt.

Artikel 18 De fracties ten aanzien van de partij

18.1. De verkozenen zullen in permanent contact en discussie staan met de bevoegde partijorganen en mekaar over en weer kritisch volgen. Een voortdurend gesprek tussen de partijraad en het partijbestuur is hiertoe noodzakelijk.

Van de mandatarissen wordt verwacht dat zij, met behoud van ieders persoonlijke verantwoordelijkheid, bij het verrichten van hun taak, rekening zullen houden met uitspraken en verklaringen van de bevoegde partijorganen.

18.2. De fracties zullen jaarlijks aan de partij een schriftelijk verslag ter bespreking voorleggen over het gevoerde beleid, over het functioneren van de fractie en de onderlinge taakverdeling, over de verhouding met de eigen vertegenwoordigers op het uitvoerende vlak, over de contacten met de maatschappelijke organisaties, enz.

18.3. De verkozenen hebben de verplichting, als onderdeel van hun taak, regelmatig contact te onderhouden met de verschillende netwerken van de partij. Daartoe behoort onder meer het geven van toelichting en het afleggen van verantwoording over het gevoerde beleid aan de (bestuurs)leden van de partij op de diverse niveaus.

18.4. De fracties werken mee aan een inhoudelijke partijwerking, waarbij samengewerkt wordt tussen studiedienst, de wetenschappelijke fractiemedewerkers en de inhoudelijke medewerkers om tot een geïntegreerde benadering en opvolging van beleidsthema's en politieke dossiers te komen.

Artikel 19 De partij ten aanzien van de fracties

- 19.1.** De partij van haar kant zal zich terughoudend opstellen ten aanzien van de fractie en de eigen verantwoordelijkheid van de verkozenen erkennen en respecteren.
- 19.2.** De partij zal de verkozenen ondersteunen bij de uitvoering van hun werk en de voorbereiding van het beleid en bij het uitdragen ervan. Hiertoe zal de partij:
- haar vertegenwoordigers voorzien van gedocumenteerde adviezen over politieke vraagstukken en van gerichte training en scholing;
  - het beleid ondersteunen en gespreksfora voorzien om onderlinge ervaringen en informatie uit te wisselen en om een bredere samenwerking aan te gaan;
  - breder acties opzetten die het beleid voorbereiden of in een breder verband uitdragen;
  - de nodige initiatieven nemen om aan het beleid van de verkozenen een bredere bekendheid te geven.
- 19.3.** De partij zal aan de kandidaten een uitvoerbaar en eenduidig verkiezingsprogramma meegeven als richtsnoer voor de uitvoering van hun mandaat. De partij zal ook toezien op de verwezenlijking ervan.
- 19.4.** De partij zal de noodzakelijke aandacht opbrengen voor een voldoende doorstroming in de fracties. Nieuwe talenten moeten voortdurend worden gezocht, voorbereid en werkelijke kansen krijgen.
- 19.5.** De partij zal niemand in haar rangen opnemen als die persoon niet eerst alle mandaten neerlegt die hij/zij heeft verworven via kandidaatstelling bij een andere politieke formatie. Tenzij de respectievelijke partijraad bij geheime stemming en met een 2/3de meerderheid akkoord gaat.
- 19.6.** De partij zal ertoe bijdragen dat de Europese, de federale, de Vlaamse overheden, de overheden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de provincies en de steden en gemeenten mekaar benaderen als mede-overheden en complementair werken.

Artikel 20

Fractieleden, die niet bereid zijn na een eerlijke discussie op de eerste plaats de gezamenlijk gekozen beleidslijn uit te dragen en pas in de tweede fase de eigen opvattingen kenbaar te maken, kunnen nietals woordvoerder van de fracties optreden.

Wanneer een lid van de fractie langdurig en op een schromelijke wijze tekort schiet kan de partijraad in afspraak met de fractie met een 2/3de meerderheid de betrokkene(n) de toegang tot de fractievergaderingen ontzeggen en dus uit de fractie bannen.

Waar iemand stelselmatig handelt in strijd met de statuten, reglementen of besluiten van de partijorganen of de fractie en/of zijn verplichtingen tegenover de partij niet nakomt en/of weigert mee te werken aan de uitvoering van het verkiezingsprogramma en/of de partij op een duidelijke wijze benadeelt, kan de partijraad beslissen de betrokkene niet langer als kandidaat te aanvaarden of desnoods hem/haar als lid van de partij te schorsen of het lidmaatschap van de partij te ontnemen (conform artikel 6).

Steeds zullen de individuele fractieleden hierbij de gelegenheid krijgen zich in de kring van de partij te verantwoorden en vóór een sanctie wordt doorgevoerd, zal er gezocht worden naar een verzoening die de eenheid en eensgezindheid van de fractie herstelt. Bovendien kan men steeds beroep indienen bij de Commissie van Beroep, die in de schoot van de nationale partijraad werkzaam is.

II.5. Ons personeel

Artikel 21

CD&V streeft er naar de rijke verscheidenheid van de samenleving in haar totale personeelskader te laten weerspiegelen en om 3 % van de werkomvang toe te wijzen aan personen met een handicap via aanwerving of uitbesteding aan de sociale economie.

Artikel 22

Van de personeelsleden wordt verwacht dat ze de christendemocratische principes onderschrijven en deze uitdragen in hun handelen en communiceren. Er wordt verwacht dat de personeelsleden tijdens hun opdracht lid zijn van de partij.

Artikel 23

Het management van de partij wordt ter harte genomen door het directieteam, dat samengesteld en aangestuurd wordt door de nationale voorzitter.

Het directieteam verdeelt intern de taken, neemt de opdrachten van dagelijks partijbestuur op zich en stuurt de professionele medewerkers van de partij aan. Het directieteam legt verantwoording af aan het nationale partijbestuur en de nationale partijraad.

Artikel 24

De nationale voorzitter legt jaarlijks het organogram van de partij ter kennisgeving voor aan de nationale partijraad.

II.6. Onverenigbaarheden en cumul

Artikel 25

Om een zo breed mogelijke verantwoordelijkheid van de partijkaders te verzekeren moeten de specifieke verantwoordelijkheden worden gespreid en moet een cumulatie van functies worden tegengegaan.

25.1. De lokale voorzitter is geen lid van de gemeente- en OCMW-raad, noch personeelslid van de gemeente of het OCMW. Op vraag van de (uittredende) lokale partijraad kan de provinciale partijraad in het belang van de lokale afdeling met 2/3de meerderheid een uitzondering toestaan. Deze uitzondering kan niet verleend worden voor een schepen of burgemeester. De functie is ook onverenigbaar met die van provinciale of nationale voorzitter, voorzitter van de hoofdstedelijke afdeling Brussel, het mandaat van provincieraadslid, het mandaat van lid van een parlementaire instelling, minister of staatssecretaris. Hierop kan geen uitzondering worden toegestaan.

25.2. Het provinciale voorzitterschap is onverenigbaar met het mandaat van provincieraadslid, gedeputeerde, lid van een parlementaire instelling, minister of staatssecretaris of nationale voorzitter. Het hoofdstedelijk voorzitterschap is onverenigbaar met het mandaat van burgemeester, schepen, OCMW-voorzitter, lid van een parlementaire assemblee, minister, staatssecretaris, lokale of nationale voorzitter.

25.3. Personeelsleden van de partij en haar bijzondere organen en organisaties, personeelsleden van parlementsliden of kabinetsmedewerkers die werkzaam zijn op het kabinet van een minister, staatssecretaris of die als medewerker verbonden zijn

aan één van de parlementaire fracties, kunnen niet als lid van het nationale partijbestuur worden gekozen. Leden van het nationale partijbestuur krijgen ambtshalve ontslag indien zij één van de eerder vermelde functies opnemen.

- 25.4.** De nationale partijraad kan hierop met een 2/3de meerderheid een uitzondering toestaan. De mandaten van nationale voorzitter en ondervoorzitter zijn onverenigbaar met het mandaat van gedeputeerde, minister, staatssecretaris, Europees Commissaris of met de functie van lokale, provinciale of hoofdstedelijke voorzitter.
Het mandaat van nationale voorzitter is onverenigbaar met de functie van parlamentslid, in combinatie met het mandaat van burgemeester, schepen of voorzitter van het Bijzonder Comité van de Sociale Dienst in een gemeente van 30.000 inwoners of meer.
- 25.5.** Personen die deel uitmaken van een ministerieel kabinet kunnen niet als lid van de nationale partijraad worden gecoöpteerd. Zij zijn ambtshalve ontslagnemend indien zij naderhand een deeltijdse of voltijdse functie van kabinetslid aanvaarden. Het partijraadslid dat minister, staatssecretaris of parlamentslid wordt, wordt als gekozen of gecoöpteerd lid ambtshalve vervangen.
- 25.6.** Een mandaat van parlamentslid is onverenigbaar met het mandaat van lokale, provinciale of hoofdstedelijke voorzitter of met het mandaat van burgemeester, schepen of de voorzitter van het BCSD van een stad of gemeente met 30.000 inwoners of meer. De cumulregeling wordt toegepast voor parlamentsleden vanaf het opnemen van het lokale mandaat; voor lokale mandatarissen vanaf het ogenblik van het opnemen van het parlementair mandaat. Voor het bepalen van het aantal inwoners van een gemeente wordt rekening gehouden met de laatst officieel gekende cijfers bij het neerleggen van de kandidatenlijsten. De provinciale partijraad respectievelijk de nationale partijraad kan, op voorstel van de meerderheid van de lokale respectievelijk provinciale partijraad, mits een meerderheid van 2/3de van de aanwezige leden, een afwijking toestaan.
- 25.7.** De leden van de organen van afdelingen en project- en werkgroepen, met uitzondering van de benoemde secretaris en/of directeur, zijn gekozen voor een periode van drie jaar.
Het mandaat van nationale voorzitter, van voorzitter van een lokale of provinciale afdeling, van trefpuntcoördinator of van voorzitter van een erkend netwerk kan maximaal drie keer worden waargenomen.
De partijraad kan hierop met een 2/3de meerderheid een uitzondering toestaan.
- 25.8.** Een lidmaatschap als gecoöpteerd lid van de provinciale of nationale partijraad of als een door de partijraad aangeduid bestuurslid is niet verenigbaar met een tewerkstelling bij de partij, bij een mandataris die lid is van dezelfde partijraad of bij een parlementaire fractie. Hierop kan door de betrokken partijraad met een 2/3de meerderheid een uitzondering worden toegestaan.
- 25.9.** De functie van directeur of van secretaris van een erkend netwerk is onverenigbaar met het mandaat van gedeputeerde of lid van een parlementaire instelling.

Voor zover dit niet uitdrukkelijk in de statuten is aangegeven, kunnen op voorgaande cumulaties geen uitzonderingen worden toegestaan.

Artikel 26

De partij wenst ook een ongewenste cumulatie van politieke en maatschappelijke functies te voorkomen. Daarom moeten ministers en staatssecretarissen, parlamentsleden, leden van het Europees Parlement, gedeputeerden, burgemeesters van gemeenten en steden met meer dan 30.000 inwoners, de (neven-)functies die zij uitoefenen, alsmede de (neven-)functies die zij overwegen te aanvaarden, onderwerpen aan het oordeel van de partijraad die hun kandidatuur voor een politiek mandaat voordraagt. De partijraad zal dan een advies met betrekking tot de eventuele cumulatie uitspreken onder andere aan de hand van de volgende criteria:

- a. belangenvermenging;
- b. fysieke belasting;
- c. aanzien van het ambt;
- d. spreiding van de functies;

III. Onze partij

III.1. Politieke organisatie

Artikel 27

- 27.1.** Om invulling te geven aan de kerntaken is CD&V met haar organisatie aanwezig op volgende niveaus:
- de gemeente, de stad en desgevallend het district, verder naar verwezen als het lokale niveau;
  - de provincie, desgevallend de regio's;
  - het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
  - Vlaanderen.
- 27.2.** Op elk van de organisatieniveaus bestaan verschillende beslissingsorganen. Hun samenstelling, opdracht, bevoegdheden en werking worden in de volgende artikels omschreven. Zij alleen treffen alle beslissingen voor de aangelegenheden die hen in het raam van de partijopdrachten worden toevertrouwd.
- 27.3.** De verscheiden en gedecentraliseerde werking mag de eenheid van de partij niet aantasten. De verschillende partijniveaus dienen dan ook door hun werking bij te dragen tot het realiseren van de doelstellingen en kerntaken van CD&V. Hun werking gebeurt dan ook steeds onder het toezicht van de provinciale en nationale partijraad, waarbij de nationale voorzitter de eindverantwoordelijkheid draagt omtrent de werking, de organisatie en de positionering van de partij.
- 27.4.** In de besluitvormingsorganen, op de verschillende politieke niveaus, streeft CD&V naar een evenwichtige afspiegeling van de samenleving met bijzondere aandacht voor ieders genderidentiteit, de verschillende leeftijden, etnisch-culturele diversiteit, mensen met een handicap, enz. Maximaal 40/60 van het totaal aantal leden mag tot hetzelfde geslacht behoren.

Artikel 28

We streven uniformiteit en herkenbaarheid na in de besluitvormingsorganen op de verschillende politieke niveaus. De formele organen zijn:

- het partijcongres;
- de partijraad;
- het partijbestuur.

Naast de werking binnen deze formele organen moeten we als organisatie uitgroeien tot een moderne netwerkorganisatie met blik op de toekomst.

Artikel 29

- 29.1.** De organen van de partij worden om de drie jaar opnieuw samengesteld. Dit gebeurt in principe het eerste semester van het jaar na de gemeenteraadsverkiezingen en dan opnieuw drie jaar later.
De organisatie van de samenstelling van de partijraden en partijbesturen wordt geregeld in een bijzonder reglement dat door de nationale partijraad wordt goedgekeurd.
- 29.2.** De samenstelling van de lokale organen gebeurt onder toezicht van de provinciale partijraad; deze van de provinciale organen onder toezicht van de nationale partijraad.
Het voormeld toezichthoudend orgaan wordt hierbij vertegenwoordigd door de voorzitter, de secretaris of een andere persoon die hiertoe door de desbetreffende raad wordt aangeduid.

- 29.3.** De aanwezigheden worden elk werkjaar geëvalueerd. De secretaris of zijn vervanger noteert de aanwezigheden op elke normaal aangekondigde raadsvergadering. Een verontschuldiging wordt als afwezigheid genoteerd. Er kan rekening gehouden worden met gegronde redenen van afwezigheid. De partijraad maakt op het einde van ieder werkjaar een overzicht van de aanwezigheden op en laat deze goedkeuren door de partijraad tijdens de eerste vergadering van het werkjaar. De leden van de partijorganen verliezen van rechtswege hun stemrecht indien zij niet minstens een aanwezigheidsgraad van 50% in het voorgaande werkjaar haalden, behoudens een andere individuele beslissing van de desbetreffende raden.
- 29.4.** Het einde van een verkozen mandaat leidt automatisch tot ontslag en vervanging in de partijorganen. Bij het ontstaan van een tussentijdse vacature van één van de leden, wordt de persoon die bij de samenstelling de eerste niet-verkozene was, opgenomen. Bij een nieuwe vacature, de tweede niet-verkozene, enz.
- Bij ontstentenis van een vervanger of bij het ontstaan van een tussentijdse vacature, wordt overeenkomstig de in statuten en reglementen vastgelegde bepalingen, een nieuw lid aangeduid of verkozen.
- Bij een tussentijdse vacature treedt de aldus verkozene in het schema van degene in wiens plaats hij/zij kwam.
- 29.5.** Een lid van de partijraad of van het partijbestuur kan op zijn verzoek voor een welbepaalde tijd worden ontheven van zijn verplichtingen.
- 29.6.** De organisatie van de verkiezing van de nationale voorzitter geschiedt in overeenstemming met het door de nationale partijraad goedgekeurde verkiezingsreglement. Op de lijst met de kandidaten voor het nationale voorzitterschap komen de kandidaten voor, die door minstens één provincie of drie afdelingen worden voorgedragen, dan wel wiens kandidatuur wordt ondersteund door minstens 500 leden van de partij.
- 29.7.** De secretaris doet binnen de 4 weken na de samenstelling van het partijbestuur opgave van de samenstelling van alle partijorganen aan de hogere partijbesturen. Ook wijzigingen in de samenstelling moeten binnen de 4 weken na het besluit daartoe worden medegedeeld.
- 29.8.** Binnen de partijorganen wordt een werkelijke taakverdeling doorgevoerd in functie van specifieke opdrachten, projecten of de werking naar specifieke doelgroepen toe. Deze taakverdeling gebeurt op basis van aanleg, belangstelling en toewijding.

Artikel 30

- 30.1.** Bijzondere bepalingen:
- De partijorganen dienen steeds een aantal niet-mandatarissen te tellen. Dat aantal moet minstens gelijk zijn aan het totaal aantal mandatarissen in het betreffende orgaan.
  - Vergaderingen van de partijorganen kunnen zowel fysiek als online georganiseerd worden. Om rechtsgeldig te kunnen stemmen dient voldaan te worden aan de criteria conform artikel 67.
  - De vergadermodaliteiten worden vastgelegd in een huishoudelijk reglement dat wordt goedgekeurd door de partijraad van het desbetreffende niveau.
- 30.2.** Op elk niveau van de partijwerking wordt geïnvesteerd in het aftoetsen van ons programma en beleid met de verschillende actoren uit de samenleving. Daartoe kan de partij, onder leiding van de voorzitter, een klankbordgroep oprichten.

III.2. De lokale afdeling

Artikel 31

- 31.1.** Alle leden van CD&V, woonachtig binnen de grenzen van een gemeente of stad, vormen een lokale afdeling.
- 31.2.** Binnen elke gemeente of stad van de Vlaamse Gemeenschap kan slechts één lokale afdeling werkzaam zijn.
- 31.3.** In een stad waar bestuurlijke districten bestaan, vormen alle leden binnen de grenzen van een district eveneens een district-safdeling. Deze districtsafdelingen worden inzake interne werking gelijkgesteld met lokale afdelingen voor zover verenigbaar met de tekst van deze statuten en in deze statuten hiervan niet uitdrukkelijk wordt afgeweken. Ten aanzien van de bovenlokale partijstructuren zijn op de districtsafdelingswerking dezelfde regels van toepassing als op de lokale afdelingen.

Artikel 32 Erkenning van de afdeling

- 32.1.** De lokale afdeling wordt statutair erkend indien zij aan de volgende voorwaarden beantwoordt:
  - a. haar organen zijn statutair samengesteld;
  - b. ze oefent op een regelmatige wijze de activiteiten uit die haar statutair zijn toevertrouwd;
  - c. ze voldoet aan de kenmerken van een netwerkorganisatie (of evolueert er naartoe), ze werkt toekomstgericht en ze stelt haar werking open voor sympathisanten, geregistreerde participanten, experts, enz.;
  - d. ze erkent het belang van CD&V als ledenpartij en doet op een actieve manier inspanningen om nieuwe leden aan te trekken en het ledenaantal over de jaren heen (bestuursperiode van 3 jaar) te doen groeien. Ze telt een minimum aantal leden. Dit aantal wordt door de nationale partijraad vastgesteld in een reglement;
  - e. ze engageert zich tot naleving van de voorwaarden van het provinciale solidariteitsfonds. Bij het niet-naleven van deze voorwaarden kan de erkenning opgeschort worden. Voor een gemeente waarbinnen een districtswerking geldt, wordt – bij wijze van een bijzonder reglement met en binnen deze lokale afdeling en haar districtsafdelingen – een regeling getroffen bevattende de solidariteit tussen de districtsafdelingen onderling, de solidariteit tussen de districtsafdelingen en de lokale afdeling en de solidariteit tussen de districtsafdelingen, de lokale afdeling en de andere afdelingen binnen deze provincie. Deze laatste vorm van mogelijke solidariteit wordt in voorkomend geval opgenomen in het reglement van het provinciale solidariteitsfonds.
- 32.2.** De controle op de erkenningsvoorwaarden en het verlenen van de erkenning aan de lokale afdeling behoort, na advies van de provinciale partijraad, tot de bevoegdheid en opdracht van de nationale partijraad. In dit verband reikt de nationale partijraad om de drie jaar, met het oog op de verkiezingen van de lokale partijraden, een attest van erkenning uit, waarvan een kopie aan het provinciale secretariaat wordt bezorgd.
- 32.3.** Aan een statutair erkende lokale afdeling worden de rechten toegekend, die opgenomen zijn in en voortvloeien uit de bepalingen van de statuten en alle daarbij horende reglementen.
- 32.4.** De nationale partijraad kan, na advies van de provinciale partijraad, een afwijking van de erkenningsvoorwaarden toestaan. Deze afwijking is uitdrukkelijk beperkt in de tijd. In het voorstel zal dan ook worden aangegeven binnen welke termijn aan de vereiste voorwaarden tot erkenning moet worden voldaan.
- 32.5.** De erkenning kan ook worden opgeschort of ingetrokken, omdat de afdeling niet meer beantwoordt aan één of meerdere van de vooropgestelde criteria of de statutaire bepalingen, reglementen en richtlijnen van de partij niet naleeft. In ieder geval kan er een jaarlijkse evaluatie gebeuren door de nationale partijraad, in samenspraak met de provinciale partijraad.
- 32.6.** Tegen een beslissing van de nationale partijraad kan de lokale partijraad beroep aantekenen bij de Commissie van Beroep. Dit beroep moet schriftelijk en gemotiveerd binnen de 4 weken na de betekening van de beslissing van de nationale partijraad worden ingediend. De Commissie van Beroep zal dan binnen de 8 weken een definitieve beslissing nemen. Tegen deze beslissing is geen verder beroep mogelijk.

- 32.7.** Bij ontstentenis van een lokale afdeling of bij schorsing of opheffing van de erkenning, kan de provinciale partijraad aan de nationale partijraad verzoeken om alle bevoegdheden van de lokale afdeling in de betrokken gemeente of stad naar zich toe te halen en de leiding van de beslissende organen op zich te nemen.
- 32.8.** De nationale of provinciale voorzitter, de nationale of provinciale secretaris of een andere door hen aangeduide vertegenwoordiger, kan steeds met adviserende stem de bijeenkomsten van de beslissingsorganen bijwonen.

Artikel 33 Het lokale partijcongres

- 33.1.** Het lokale partijcongres is de verzameling van alle CD&V-leden, woonachtig binnen de grenzen van de gemeente of stad. Het is het hoogste beslissingsorgaan van de lokale afdeling.
- 33.2.** Tot de bevoegdheid van het lokale partijcongres behoren:
- a. de verkiezing van:
    - i. de lokale voorzitter;
    - ii. de leden van de partijraad indien de lokale afdeling een verkozen partijbestuur heeft.

Voor de verkiezingen van de mandaten onder i. en ii. aangegeven, vaardigt de nationale partijraad een verkiezingsreglement uit;

- b. de deelname aan de pollverrichtingen bij het samenstellen van CD&V-lijsten voor verkiezingen. Dit gebeurt volgens een pollreglement dat wordt uitgevaardigd door de nationale partijraad;
  - c. de goedkeuring van het CD&V-verkiezingsprogramma voor de gemeenteraadsverkiezingen;
  - d. de jaarlijkse bespreking van de werking, van de voornemens voor het komende jaar en van het politieke beleid in algemene zin. Hierbij dient in elk geval een evaluatie te gebeuren van het gemeentelijke beleid en van het beleid en het werk van de CD&V-fractie in de gemeente- en OCMW-raad en in het Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst (BCSD). Hiernaast kunnen ook politieke vraagstukken van algemeen of internationaal belang worden behandeld.
- 33.3.** Werking van het lokale partijcongres
- De partijraad van de lokale afdeling roept minstens éénmaal per jaar het lokale partijcongres bijeen in een gewone vergadering. Voor zo'n bijeenkomst worden alle leden van CD&V woonachtig in de gemeente of stad minstens 10 dagen op voorhand uitgenodigd. De uitnodiging vermeldt tijd en plaats van de vergadering en de te behandelen agenda. Die agenda bevat eenmaal per jaar alvast de onder artikel 33.3.d. aangegeven punten.
- Op het jaarlijks partijcongres brengt de partijraad verslag uit over alle relevante acties en activiteiten die werden georganiseerd in het kader van de kerntaken van de afdeling.
- 33.4.** Een buitengewone vergadering van het lokale partijcongres kan bijeengeroepen worden wanneer 10 procent van de leden erom verzoeken met opgave van de onderwerpen die de verzoekers aan het lokale partijcongres wensen voor te leggen. Deze vraag tot bijeenroeping moet schriftelijk aan de voorzitter van de lokale afdeling worden overgemaakt. Een kopie van dit schrijven moet tegelijkertijd aan de provinciale partijraad worden overgemaakt.
- De lokale voorzitter zal na consultatie van zijn partijraad binnen de maand een uitnodiging sturen naar de leden met vermelding van de punten waarvoor bijeenroeping is gevraagd. De lokale partijraad kan eigen punten aan de voorgestelde agenda toevoegen.

Een dergelijke buitengewone vergadering van het lokale partijcongres moet binnen de 6 weken na het schrijven van de leden die de bijeenroeping gevraagd hebben, plaatsvinden.

Wanneer de voorzitter en/of het partijbestuur van de lokale afdeling in gebreke blijft, kunnen de verzoekers beroep doen op de provinciale partijraad. Deze zal het lokale partijcongres bijeenroepen binnen de 4 weken na de ontvangst van het beroep. Een op deze wijze samengeroepen lokale ledenvergadering vindt plaats onder leiding van de provinciale voorzitter, de provinciale secretaris of een afgevaardigde die hiertoe door de provinciale partijraad wordt aangeduid.

Artikel 34 De lokale partijraad

34.1. CD&V kiest uitdrukkelijk voor open lokale partijraden waar alle leden de kans hebben hun engagement op te nemen. Enkel bij uitzondering kan de provinciale partijraad toelating geven om af te zien van een open lokale partijraad en overgaan tot de verkiezing van een lokale partijraad. De provinciale partijraad kan in dat geval voorwaarden opleggen. Wanneer de nationale partijraad een afdeling de erkenning weigert of de provinciale partijraad niet wenst in te gaan op de vraag om een verkozen partijraad samen te stellen, kan het lokale afdelingsbestuur met 2/3de meerderheid beslissen beroep aan te tekenen bij de Commissie van Beroep.

Dit beroep moet schriftelijk en gemotiveerd gebeuren binnen de 4 weken na de beslissing van de betreffende partijraad. De Commissie van Beroep zal dan binnen de 8 weken na de dagtekening van het beroep een definitieve beslissing nemen. Tegen deze beslissing is geen verder beroep mogelijk.

34.2. De open lokale partijraad omvat:

- a. de voorzitter, die door de leden verkozen werd;
- b. de leden die de engagementsverklaring ondertekenden naar aanleiding van de driejaarlijkse vernieuwing van de partijraad;
- c. de leden die tijdens de bestuursperiode toegetreden zijn door het ondertekenen van een engagementsverklaring;
- d. desgevallend de lokale voorzitters van de erkende netwerken;
- e. de mandatarissen die ambtshalve lid zijn:
  - i. de verkozen gemeente- en OCMW-raadsleden voor CD&V, alsook de eerste opvolger van de gemeente- en OCMW-raad;
  - ii. de aangewezen CD&V-leden in het BCSD;
  - iii. de mandatarissen van CD&V in de provincieraad, het Vlaams Parlement, de Kamer, de Senaat, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad of het Europees Parlement, die woonachtig zijn in de gemeente;
  - iv. de minister, staatssecretaris of Europees commissaris die woonachtig is in de gemeente;
  - v. binnen een stad waar districten bestaan, treden eveneens ambtshalve toe tot de lokale partijraad: de verkozen vertegenwoordigers van de CD&V-districtslijsten alsook de eerste opvolger van de districtsraad en de voorzitters van de districtsafdelingen.

Binnen een stad waar districten bestaan treden ambtshalve toe tot de districtspartijraad: de voorzitter van de stedelijke afdeling, de verkozen vertegenwoordigers van de CD&V-gemeenteraadslijst en de door hen aangewezen of rechtstreeks verkozen leden in het BCSD, alsook de eerste opvolger van de gemeenteraad. Voor wat betreft de districtspartijraad is op deze ambtshalve toegevoegde leden artikel 29.3. niet van toepassing.

34.3. De onder artikel 34.2.a. en 34.2.b. aangegeven leden hebben stemrecht in de lokale partijraad vanaf de ondertekening van de engagementsverklaring.

De onder artikel 34.2.c. aangegeven leden hebben stemrecht tenzij ingeval van stemmingen over personen. Ze verkrijgen volledig stemrecht na 1 jaar lidmaatschap van de partijraad en mits 50% aanwezigheid gedurende de voorbije 12 maanden.

34.4. Er dient over gewaakt te worden dat de open partijraad een afspiegeling is van de lokale gemeenschap in de stad of gemeente.

34.5. De samenstelling van de open partijraden schort geenszins de verplichting op om over te gaan tot

- a. een rechtstreekse verkiezing van de lokale voorzitter;
- b. het verder uitbouwen van de lokale werking tot een netwerkstructuur waarbinnen ook geregistreerde participanten, sympathisanten, experts, enz. hun plaats hebben.

34.6. De verkozen lokale partijraad omvat:

- a. de leden, die rechtstreeks verkozen werden door het lokale partijcongres. Dit zijn:
  - i. de voorzitter;
  - ii. een aantal leden dat minstens gelijk is aan het aantal gemeenteraadsleden. Hierbij wordt voorzien in een gewaarborgde spreiding van het aantal partijraadsleden per deelgemeente of buurt, dit in verhouding tot het totale aantal CD&V-leden.

- b. de leden die ambtshalve lid zijn:
  - i. de verkozen gemeente- en OCMW-raadsleden voor CD&V, alsook de eerste opvolger van de gemeente- en OCMW-raad;
  - ii. de aangewezen CD&V-leden in het BCSD;
  - iii. de mandatarissen van CD&V in de provincieraad, het Vlaams Parlement, de Kamer, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad of het Europees parlement, die woonachtig zijn in de gemeente;
  - iv. de minister, staatssecretaris en Europees commissaris, die woonachtig zijn in de gemeente;
  - v. de voorzitters van de erkende netwerken, voor zover deze niet rechtstreeks verkozen werden en voor zover er een erkende ploeg werkzaam is in de gemeente.
- c. de leden, die door de leden onder 34.6.a. en 34.6.b. worden gecoöpteerd. Hun aantal bedraagt maximum 1/3de van het aantal rechtstreeks verkozen leden van de partijraad. De coöptatie moet rekening houden met bijzondere ervaring, deskundigheid of functie en moet gebeuren met het oog op het verzekeren van een evenwichtige vertegenwoordiging van de maatschappelijke geledingen, de buurten of deelgemeenten, de jongeren, de vrouwen en de senioren.

34.7. De lokale partijraad kan, op voordracht van de lokale voorzitter, in haar midden maximaal twee ondervoorzitters aanduiden waarvan minstens één persoon van het andere geslacht is dan de voorzitter. Onder de voorzitter en de ondervoorzitters wordt een werkelijke taakverdeling doorgevoerd.

34.8. Bevoegdheden lokale partijraad

De lokale partijraad ziet toe op de realisatie van de kerntaken zoals beschreven in artikel 2. Het neemt hiertoe alle nuttige en noodzakelijke initiatieven. De lokale partijraad vertegenwoordigt CD&V op het niveau van de gemeente of stad.

Specifieke opdrachten van de lokale partijraad zijn o.m.:

- a. het formuleren van standpunten en actie- en beleidsprogramma's, met inspraak van de leden en zoveel mogelijk ook na inspraak van de maatschappelijke organisaties en de bevolking;
- b. de selectie van de politieke mandatarissen;
- c. door het indienen van een CD&V-lijst bij de gemeenteraadsverkiezingen;
- d. door een bindend advies nopens het aanwijzen van CD&V-leden in het college van burgemeester en schepenen, de voorzitter en leden van het BCSD, alsmede de vertegenwoordiging van CD&V in de (inter)gemeentelijke samenwerkingsverbanden;
- e. de beslissing over een eventueel bestuursakkoord en de keuze van de partner(s) op gemeentelijk vlak. Dit besluit moet zo spoedig mogelijk worden voorgelegd aan de provinciale partijraad;
- f. de voordracht van kandidaten voor het voorzitterschap van de lokale afdeling;
- g. deelname aan de partijpolitieke discussies en de voorbereiding van partijcongressen en partijdagen;
- h. het goedkeuren van een huishoudelijk reglement; in aanvulling op de statutaire organen kan de partijraad een eigen organisatiestructuur uitwerken in functie van de eigen gemeentelijke situatie. Dit mag evenwel de specifieke bevoegdheden van de beslissingsorganen niet aantasten;
- i. het voorbereiden, uitwerken en opvolgen van de netwerkorganisatie op afdelingsniveau met als doel de afdeling voor te bereiden op de toekomst.

34.9. Werking van de lokale partijraad:

- a. De partijraad komt behoudens de vakantiemaanden minstens om de twee maanden samen.
- b. Voorts komt de partijraad bijeen, wanneer het partijbestuur en/of de voorzitter daartoe besluit en/of wanneer ten minste 1/5de van de leden van de partijraad met opgave van redenen, dit verzoeken. Dit laatste verzoek moet schriftelijk ingediend worden bij de lokale voorzitter, die het aan het partijbestuur voorlegt. De partijraad moet binnen de 2 weken na het verzoek samenkomen. Voldoet het partijbestuur niet aan dit verzoek, dan kan men zich richten tot de provinciale partijraad die dan instaat voor de bijeenroeping binnen de 2 weken na de betekening van het verzoek. De lokale partijraad wordt dan geleid door de provinciale voorzitter, de provinciale secretaris of een andere persoon die hiertoe door de provinciale partijraad is aangeduid.
- c. De vergadermodaliteiten worden vastgelegd in een huishoudelijk reglement dat wordt goedgekeurd door de partijraad.

Artikel 35 Het lokale partijbestuur

- 35.1.** Behoudens de voorzitter stelt de lokale partijraad uiterlijk 6 weken na zijn verkiezing in zijn schoot het lokale partijbestuur samen.
- 35.2.** Deze samenstelling gebeurt met het oog op een werkelijke taakverdeling en houdt rekening met enerzijds de lokale noden en anderzijds de pijlers/kerntaken zoals vermeld in artikel 2.
- 35.3.** De statutaire verplichtingen worden minimaal ingevuld om ruimte te laten aan de afdeling om een werking op maat te ontwikkelen. De verplichtingen zijn:
- het aanduiden van maximaal twee ondervoorzitters, een secretaris en een penningmeester;
  - het voorzien in een vertegenwoordiging van de mandatarissen in het lokale partijbestuur. Minimaal:
    - een vertegenwoordiger van het college van burgemeester en schepenen;
    - fractieleider;
  - het behouden van de verhouding die in de partijraad bestaat tussen het aantal leden dat ambtshalve tot de partijraad toetreedt en de andere partijraadsleden.
- 35.4.** De voorzitter(s) van de erkende netwerken en de voorzitter(s) van de werkgroep(en) en projectgroep(en) maakt/maken – voor de duur van hun opdracht – deel uit van het lokale partijbestuur. Ook andere mandatarissen of personen kunnen in functie van de agenda op de vergaderingen worden uitgenodigd.
- 35.5.** Het lokale partijbestuur heeft een collegiale bevoegdheid. Het heeft tot taak en is bevoegd voor:
- de dagelijkse leiding en coördinatie van alle politieke en organisatorische activiteiten van en binnen CD&V en haar diensten;
  - het bijeenroepen van de lokale partijraad met inbegrip van het bepalen van plaats, datum en agenda;
  - de voorbereiding van de besluitvorming en de uitvoering van de besluiten van de lokale partijraad, het lokale partijcongres en eventueel de hogere partijorganen;
  - het geven van een bindend advies aan de lokale voorzitter bij het nemen van beslissingen in spoedeisende gevallen, waarbij het namens de lokale partijraad optreedt. Deze beslissingen dienen zo snel mogelijk verantwoord te worden aan de partijraad.

Het lokale partijbestuur heeft geen beslissingsbevoegdheid. Zijn bevoegdheid moet restrictief worden begrepen.

- 35.6.** Werking van het lokale partijbestuur:
- Het lokale partijbestuur komt behoudens de vakantiemaanden maandelijks samen.
  - Voorts komt het partijbestuur bijeen wanneer de voorzitter daartoe besluit en/of tenminste drie leden van het partijbestuur, met opgave van redenen, dit schriftelijk verzoeken aan de voorzitter. Voldoet deze niet binnen de 2 weken na verzending aan het gestelde verzoek, dan kan men zich richten tot de provinciale raad die dan instaat voor de bijeenroeping van het partijbestuur binnen de 4 weken na de betekening van het verzoek. Het lokale partijbestuur wordt dan geleid door de provinciale voorzitter, de provinciale secretaris of een andere persoon die hiertoe door de provinciale raad is aangeduid.

Artikel 36 Buurten en deelgemeenten

- 36.1.** De lokale afdeling kan door een decentralisatie en diversificatie van haar werking de betrokkenheid van de bevolking en van de leden bij het beleid en bij de beweging versterken. Zo kan de lokale partijraad een schaalverkleining in haar werking doorvoeren en een specifieke aanpak, aangepast aan elke deelomgeving, mogelijk maken door haar werking zoveel mogelijk tot op het niveau van de buurten, wijken of deelgemeenten uit te bouwen.
- De onderafdeling is dan de verzameling van alle CD&V-leden, die woonachtig zijn binnen het werkgebied dat aan de onderafdeling wordt toegewezen. De lokale partijraad bakent dat werkgebied af en bepaalt de interne organisatie van de onderafdeling en de rol van de mandatarissen die in het werkgebied van de onderafdeling wonen.

36.2. Bevoegdheid van onderafdelingen

Deze verscheiden en gedecentraliseerde werking mag de eenheid van de partij niet aantasten. Onderafdelingen dienen dan ook door hun werking bij te dragen tot het realiseren van de doelstellingen van CD&V in de lokale afdeling en tot het uitvoeren van de taken die behoren tot de bevoegdheid van de lokale afdeling.

Hun werking gebeurt dan ook steeds onder het toezicht van de lokale partijraad. Zij hebben ook geen enkele beslissingsbevoegdheid die bindend is voor de andere onderafdelingen of voor de lokale partijraad.

Artikel 37 Projectgroepen

37.1. De lokale partijraad kan werk- en projectgroepen oprichten. Zij bieden een open forum voor een gesprek rond allerlei thema's en geven bijkomende kansen tot een daadwerkelijke inzet.

Zowel leden, geregistreerde participanten als externen kunnen bij de werking betrokken worden.

37.2. De leiding van de projectgroep wordt door de partijraad toegewezen aan één van zijn leden. De voorzitter van de projectgroep koppelt terug naar de lokale voorzitter en partijraad omtrent de werking en toekomstige acties.

III.3. De provinciale afdeling

Artikel 38

De leden binnen een provincie vormen samen een provinciale afdeling.

Artikel 39

De provinciale afdeling vervult de brugfunctie tussen de lokale afdelingen en CD&V-instanties op het nationale niveau. Met het oog op deze brugfunctie kan de provinciale partijraad voorzien in een intern reglement voor de oprichting van regio's.

Dit intern reglement:

- a. omschrijft de rol en de opdracht van de regio's en de regiovoorzitters;
- b. definieert het financieel kader;
- c. bakent de regio's geografisch af;
- d. bepaalt de wijze van aanduiding of verkiezing van de regiovoorzitters.

Op die manier kan er op maat gewerkt worden binnen de provinciale afdeling. De provinciale afdeling blijft het aanspreekpunt van de nationale partij.

Artikel 40 Het provinciale partijcongres

40.1. Het provinciale partijcongres is de verzameling van alle CD&V-leden, woonachtig binnen de grenzen van de provincie. Het is het hoogste beslissingsorgaan van de provinciale afdeling.

40.2. Tot de uitsluitende bevoegdheid van het provinciale partijcongres behoren:

- a. de verkiezing van de provinciale voorzitter;
- b. de verkiezing van een aantal leden van de provinciale partijraad.
- c. de goedkeuring van de provinciale verkiezingsprogramma's en de voorbereiding van de algemene verkiezingsprogramma's;

- d. de bespreking en amendering van de nationale en provinciale congresstukken, met inbegrip van de statutenwijzigingen conform artikel 78;
- e. de jaarlijkse bespreking en evaluatie van de werking op basis van de jaarplanning en het jaarverslag van de provinciale partijraad, hierin begrepen een evaluatie van het provinciale en regionale beleid.

De nationale partijraad vaardigt voor de verkiezing van de mandaten onder 40.2.a. en 40.2.b. een verkiezingsreglement uit.

- 40.3.** Het provinciale partijcongres komt minstens één keer per jaar samen bij oproeping door de provinciale partijraad. Voorts komt het provinciale partijcongres samen, wanneer de provinciale voorzitter daartoe besluit of wanneer 10% van de leden of 1/3de van de afdelingen daarom verzoeken. De verzoekers moeten hun vragen motiveren en opgave doen van de onderwerpen die ze aan het partijcongres wensen voor te leggen.

Het verzoek tot bijeenroeping wordt schriftelijk aan de provinciale voorzitter overgemaakt. Een kopie van dit schrijven wordt tegelijkertijd aan de nationale partijraad verzonden. De provinciale voorzitter zal na consultatie van de provinciale partijraad en binnen de 5 weken na de ontvangst van het verzoek een uitnodiging sturen aan alle leden binnen de provincie met vermelding van de punten waarvoor bijeenroeping is gevraagd. De provinciale partijraad kan eigen punten aan de agenda toevoegen.

Wanneer de voorzitter en/of de provinciale partijraad in gebreke blijven, kunnen de verzoekers een beroep instellen bij de nationale partijraad, die het provinciale partijcongres dient samen te roepen binnen de 6 weken na de dagtekening van het beroep. Dit partijcongres vindt plaats onder leiding van de nationale voorzitter of zijn afgevaardigde.

Artikel 41 De provinciale partijraad

- 41.1.** De provinciale partijraad is samengesteld uit:
- a. de provinciale voorzitter, verkozen door de leden van het provinciale partijcongres;
  - b. de voorzitters en twee afgevaardigden van de erkende netwerken;
  - c. de ministers, staatssecretarissen en Europees commissaris die woonachtig zijn in de provincie of in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
  - d. de mandatarissen van CD&V in de parlementaire instellingen die woonachtig zijn in de provincie;
  - e. de gedeputeerden en provincieraadsleden;
  - f. de rechtstreeks door het provinciale partijcongres verkozen partijraadsleden. Het aantal te verkiezen leden stemt overeen met het aantal mandatarissen aanwezig in de provinciale raad. (Uitvoerende) mandatarissen kunnen zich niet verkiesbaar stellen via deze categorie.
  - g. 5 vertegenwoordigers van de afdelingsvoorzitters, gekozen door de eigen groep;
  - h. 15 vertegenwoordigers van de lokale mandatarissen, gekozen door de eigen groep;
  - i. op voordracht van de provinciale voorzitter, 5 nieuwe politieke talenten. Deze leden mogen geen uitvoerend mandaat uitoefenen op het moment van de aanduiding.
  - j. desgevallend de trefpuntcoördinatoren, zoals omschreven in artikel 56, en de regiovoorzitters indien de provinciale partijraad beslist, conform artikel 39, zich op regionaal niveau te organiseren;
  - k. de nationale voorzitter of zijn afgevaardigde; met raadgevende stem;
  - l. de provinciale secretaris en in voorkomend geval de secretaris van de provincieraadsfractie; beiden met raadgevende stem;
  - m. in de provinciale partijraad van Vlaams-Brabant wordt de voorzitter van de Hoofdstedelijke afdeling Brussel of zijn afgevaardigde opgenomen; met raadgevende stem;
  - n. max. 10 leden, gecoöpteerd door de partijraad; met het oog op het realiseren van een evenwichtige samenstelling volgens de criteria vastgelegd in artikel 41.2.
- 41.2.** De voorzitter ziet toe op een evenwichtige samenstelling van de provinciale partijraad. In elk geval mag niet meer dan 60 % van de stemgerechtigde partijraadsleden van hetzelfde geslacht zijn. Er wordt gestreefd naar een regionale spreiding.

Het evenwicht dient behaald te worden over de volledige samenstelling van de partijraad. Indien nodig moeten de coöptaties en de aanduiding van de nieuwe politieke talenten worden aangewend om dit evenwicht te realiseren.

41.3. De provinciale partijraad duidt, op voordracht van de provinciale voorzitter, in haar midden maximaal twee ondervoorzitters aan waarvan minstens één persoon van het andere geslacht is dan de voorzitter. Onder de voorzitter en de ondervoorzitters wordt een werkelijke taakverdeling doorgevoerd.

41.4. De provinciale partijraad kan alle personen of externe deskundigen die zij wenst te raadplegen uitnodigen en horen. Zij hebben geen stemrecht.

41.5. Bevoegdheid

De provinciale partijraad coördineert de provinciale CD&V-activiteiten en verzekert de administratieve, bestuurlijke en politieke ondersteuning van de lokale afdelingen.

De provinciale partijraad ziet toe op de realisatie van de kerntaken van de partij. Het neemt hiertoe alle nuttige en noodzakelijke initiatieven. De provinciale partijraad vertegenwoordigt CD&V op het niveau van de provincie.

Specifieke opdrachten van de provinciale partijraad zijn onder meer:

- a. het uitoefenen van het administratief toezicht en de toepassing van de statuten op lokaal niveau;
- b. het goedkeuren van de kandidatenlijsten voor de provincieraadsverkiezingen, het voordragen van de kandidatenlijsten voor de verkiezingen van de Kamer en het Vlaams parlement en het voorstellen van kandidaten voor de verkiezingen van het Europees parlement;
- c. het uitbrengen van een bindend advies met betrekking tot de kandidaturen voor de mandaten van gedeputeerde;
- d. de beslissing over een eventueel coalitieakkoord op provinciaal vlak. Dit besluit moet vooraf ter goedkeuring worden voorgelegd aan de nationale voorzitter;
- e. de voordracht van kandidaten voor het voorzitterschap van de provinciale afdeling;
- f. het goedkeuren van de kandidaturen, die worden voorgedragen voor de verkiezing van de voorzitters van de lokale afdelingen;
- g. het ondersteunen van de oranje trefpunten, door onder meer het adviseren, coördineren en afstemmen rond partij-initiatieven die de draagkracht van de afdelingen overstijgen en rond dossiers met regionaal of provinciaal belang waarover de provinciale partijraad finaal standpunt bepaalt;
- h. het opstellen van een huishoudelijk reglement;
- i. het controleren op de erkenningsvoorwaarden en het verlenen van advies aan de nationale partijraad over de erkenning van de afdelingen;
- j. de organisatie van een provinciale talentcommissie met focus op zowel politieke als bewegingsmatige talenten;
- k. al hetgeen door de nationale partijraad aan de provinciale afdelingen wordt opgedragen.

41.6. Werking

- a. De provinciale partijraad komt behoudens de vakantiemaanden minstens tweemaandelijks samen.
- b. Voorts komt de provinciale partijraad samen, wanneer het provinciale partijbestuur en/of de provinciale voorzitter daartoe beslist en/of 1/5de van de leden van de provinciale partijraad, met opgave van redenen, dit verzoeken.
  - Dit laatste verzoek moet schriftelijk ingediend worden bij de provinciale voorzitter, die het aan het provinciale partijbestuur voorlegt.
- c. De partijraad moet binnen de 4 weken na de betekening van het verzoek samenkomen. Voldoet het partijbestuur niet aan dit verzoek, dan kan men zich richten tot de nationale partijraad, die dan instaat voor de bijeenroeping binnen de 4 weken na de betekening van het verzoek. De bestuursvergadering wordt dan geleid door de nationale voorzitter of een ander persoon die hiertoe door de nationale partijraad is aangeduid.
- d. De vergadermodaliteiten worden vastgelegd in een huishoudelijk reglement dat wordt goedgekeurd door de provinciale partijraad.
- e. De provinciale partijraad kan project- en/of werkgroepen oprichten rond de thema's en dossiers die het wenst te behandelen. De werkzaamheden van die groepen worden in de partijraad opgevolgd. De conclusies van de project- en/of werkgroepen worden aan de partijraad voorgelegd.

Artikel 42 Het provinciaal partijbestuur

42.1. Het provinciale partijbestuur wordt binnen en door de provinciale partijraad samengesteld. Dit gebeurt binnen de maand na de vernieuwing van de provinciale partijraad.

Het partijbestuur omvat:

- a. de provinciale voorzitter;
- b. de (eventuele) provinciale ondervoorzitter(s);
- c. Zijn ambtshalve lid:
  - i. de voorzitters van de erkende netwerken;
  - ii. de minister, staatssecretaris, Europees commissaris;
  - iii. desgevallend de regiovoorzitters, indien de provinciale partijraad beslist, conform artikel 39, zich regionaal te organiseren;
- d. één afgevaardigde van de CD&V-mandatarissen in respectievelijk het federale parlement, het Vlaams Parlement en het Europees Parlement;
- e. de gedeputeerden;
- f. twee afgevaardigden van de CD&V fractie in de provincieraad, waaronder de fractieleider;
- g. de provinciale secretaris, met raadgevende stem;
- h. gekozen door de provinciale partijraad:
  - i. 3 vertegenwoordigers van de lokale mandatarissen;
  - ii. 3 vertegenwoordigers van de leden zonder mandaat;
  - iii. 2 afdelingsvoorzitters;
- i. het provinciale partijbestuur kan tevens besluiten om leden toe te voegen aan het bestuur met raadgevende stem;
- j. In het provinciale partijbestuur van Vlaams-Brabant wordt de voorzitter van de Hoofdstedelijke afdeling Brussel of zijn afgevaardigde opgenomen; met raadgevende stem.

42.2. Bevoegdheid

Het partijbestuur heeft een collegiale bevoegdheid. Het heeft tot taak en is bevoegd voor:

- a. de dagelijkse leiding en coördinatie van alle provinciale politieke en organisatorische activiteiten van en binnen CD&V en haar diensten;
- b. het bijeenroepen van het provinciale partijcongres en de provinciale partijraad met inbegrip van het bepalen van plaats, datum en agenda;
- c. de voorbereiding van de besluitvorming en de uitvoering van de besluiten van de provinciale partijraad en het provinciale partijcongres;
- d. de opmaak van een ontwerp van jaarverslag en van jaarprogramma. Het partijbestuur legt dit bij het begin van een politiek werkjaar aan de partijraad voor. Na goedkeuring wordt het aan het provinciale partijcongres overgemaakt. Een kopie wordt aan de nationale partijraad toegezonden;
- e. het geven van een bindend advies aan de voorzitter bij het nemen van beslissingen in spoedeisende gevallen, waarbij het namens de partijraad optreedt. Deze beslissingen dienen zo snel mogelijk te worden verantwoord aan de partijraad.

Overigens heeft het partijbestuur geen beslissingsbevoegdheid en zijn bevoegdheid moet restrictief worden begrepen.

42.3. Werking

- a. Het provinciale partijbestuur staat onder leiding van de provinciale voorzitter.
- b. Het provinciale partijbestuur komt minstens tweemaandelijks samen, behoudens in vakantiemaanden.
- c. Voorts komt het partijbestuur bijeen wanneer de voorzitter daartoe besluit en/of ten minste drie leden van het partijbestuur, met opgave van redenen, dit schriftelijk verzoeken aan de voorzitter. Voldoet deze niet binnen de 2 weken na verzending aan het gestelde verzoek, dan kan men zich richten tot de nationale partijraad die dan instaat voor de bijeenroeping van het partijbestuur binnen de 4 weken na de betekening van het verzoek. De bestuursvergadering wordt dan geleid door de nationale voorzitter of een andere persoon die hiertoe door de nationale partijraad is aangeduid.
- d. De vergadermodaliteiten worden vastgelegd in een huishoudelijk reglement dat wordt goedgekeurd door de provinciale partijraad.

III.4. De nationale partijstructuur

III.4.1. Nationale partijorganen en -mandaten

Artikel 43 Het nationale partijcongres

- 43.1.** Het nationale partijcongres is samengesteld uit alle leden van CD&V. Enkel rechtmatig ingeschreven leden zijn stemgerechtigd voor de commissiewerkzaamheden en de plenumzitting van het partijcongres. Geregistreeerde participanten kunnen betrokken worden bij het inhoudelijk traject, maar hebben geen stemrecht tijdens het partijcongres.
- 43.2.** Het nationale partijcongres is het hoogste partijorgaan. De beslissingen van het nationaal partijcongres zijn bindend voor alle organen op elk niveau.
- 43.3.** Het partijcongres is bevoegd voor:
- het vastleggen van de krachtlijnen van onze christendemocratische politieke overtuiging. Hiertoe is een meerderheid van 2/3de van de uitgebrachte stemmen vereist;
  - bespreking en goedkeuring van de programma's voor de verkiezingen van de parlementaire instellingen;
  - de bespreking en goedkeuring van raamprogramma's voor de verkiezing van de provincieraden en van de district-s en gemeenteraden;
  - de vaststelling en wijziging van de statuten. Hiertoe is een meerderheid van 2/3de van de uitgebrachte stemmen vereist;
  - het aannemen van resoluties zowel over de organisatie en werking als over het politiek beleid van CD&V;
  - het verkiezen van een aantal leden van de nationale partijraad;
  - de goedkeuring van een coalitieakkoord en het regeringsprogramma op federaal en Vlaams vlak. Hiertoe is een meerderheid van 2/3de van de uitgebrachte stemmen vereist.
- 43.4.** Werking
- Het partijcongres komt ten minste éénmaal per jaar in vergadering bijeen. Het partijcongres komt in ieder geval samen in voorbereiding van verkiezingen.
  - Verder komt het partijcongres bijeen wanneer de nationale partijraad daartoe besluit en/of wanneer ten minste 1/3de van de erkende lokale afdelingen en/of twee provinciale afdelingen, met opgave van redenen, hierom verzoeken. Dit verzoek moet schriftelijk ingediend worden bij de nationale partijraad, dat binnen 12 weken na ontvangst aan het verzoek moet voldoen.
  - De dagorde van het partijcongres wordt vastgesteld door de nationale partijraad. Het vermeldt tevens de punten, waarover 20 afdelingen of een provinciale partijraad de bespreking ten minste vijftien dagen voor de datum van het nationale partijcongres aanvragen evenals de punten waarvan de agendering tenminste 15 dagen op voorhand gevraagd wordt door 200 leden, dan wel 500 geregistreeerde participanten.
    - Deze termijn bedraagt een maand voor statutenwijzigingen.
  - De plaats en het tijdstip van vergadering wordt door de nationale partijraad bepaald.
  - De vergaderingen van het partijcongres zijn openbaar en toegankelijk voor alle leden.
  - De verantwoordelijkheid voor de organisatie van het partijcongres berust bij de nationale partijraad. Zij stelt onder meer een congresreglement vast, dat bij het begin van het partijcongres ter goedkeuring aan de aanwezigen wordt voorgelegd.
  - Het nationale partijsecretariaat zorgt voor een tijdige oproep - ten minste 8 weken voor de datum van bijeenkomst - tot deelname aan het partijcongres via het ledenblad. Alle lokale en provinciale afdelingen worden tegelijk schriftelijk geïnformeerd omtrent de inhoud van de te bespreken onderwerpen en krijgen de ontwerpresoluties ter amendering toegezonden. Voor verkiezingscongressen, congressen over regeringsdeelname en actualiteitscongressen wordt gestreefd naar een termijn van 36 uur.
  - Gedurende een door de nationale partijraad te bepalen termijn van ten minste 4 weken na verzending van de ontwerpresoluties hebben de lokale en provinciale partijraden en/of partijcongressen, de erkende netwerken en leden verenigd per tien, de gelegenheid deze te amenderen. De amendementen van de lokale afdelingen zijn dan het voorwerp van bespreking op een provinciaal partijcongres, dat uiteindelijk bepaalt welke amendementen worden aanvaard.

Indien een voorstel of een amendement van een lokale afdeling niet door het provinciale partijcongres is overgenomen, heeft de betreffende lokale afdeling het recht zelf dat voorstel of amendement toe te zenden aan de nationale partijraad, vergezeld van een schriftelijke toelichting.

- i. De nationale partijraad kan dan op grond van de provinciale en eventueel lokale amendementen en die van de erkende netwerken en de parlementaire fracties, de ontwerp-resoluties wijzigen vooraleer ze voor bespreking en definitieve beslissing aan het nationale partijcongres voor te leggen.
- j. Het nationale partijcongres kan slechts rechtsgeldige besluiten nemen inzake onderwerpen, waarover de leden vóór de vergadering zijn geïnformeerd. Dit geldt niet voor ontwerp-uitspraken over politieke onderwerpen, die na het verzenden van de informatie actueel geworden zijn en voor zover het nationale partijcongres met een meerderheid van stemmen tot de behandeling besluit.
- k. De nationale partijraad zorgt na elk partijcongres voor de oprichting van een commissie (of commissies), die tot taak heeft de uitvoering van de beslissingen van het partijcongres door de verschillende partijorganen op te volgen, er tweemaandelijks verslag over uit te brengen aan de nationale partijraad en deze informatie ter beschikking te stellen van de leden.
- l. De nationale voorzitter zit het partijcongres voor, tenzij de nationale partijraad daar anders over beslist, en zoals mogelijk wordt bepaald in het goedgekeurde congresreglement.

Artikel 44 De nationale partijraad

44.1. De nationale partijraad bestaat uit:

- a. de nationale voorzitter;
- b. de voorzitters en twee bijkomende afgevaardigden van de erkende netwerken;
- c. de provinciale voorzitters;
- d. de voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke afdeling;
- e. de ministers, staatssecretarissen en Europees commissaris;
- f. de Vlaamse, federale, Brusselse en Europese volksvertegenwoordigers;
- g. 60 leden, verkozen door de leden van het nationale partijcongres, waaronder:
  - a. 30 niet-mandatarissen;
  - b. 30 vertegenwoordigers van de lokale en provinciale mandatarissen;
- h. 10 vertegenwoordigers van de afdelingsvoorzitters, gekozen door de eigen groep;
- i. op voordracht van de voorzitter, 5 nieuwe politieke talenten;
- j. max. 15 coöptaties met het oog op het realiseren van een evenwichtige samenstelling, continuïteit en spreiding;
- k. leden zonder stemrecht:
  - a. de directieleden van de partij, daartoe uitgenodigd door de nationale voorzitter;
  - b. de fractiesecretarissen van de Kamer, de Senaat, het Vlaams parlement en de Brusselse Hoofdstedelijke Raad;
  - c. de nationale secretarissen van de erkende netwerken.

44.2. De nationale voorzitter duidt onder de leden van de nationale partijraad twee ondervoorzitters aan, waarvan minstens één persoon van het andere geslacht is dan de voorzitter. Aan zijn/haar ondervoorzitters bedeeft de nationale voorzitter specifieke taken/rollen toe.

44.3. De nationale voorzitter ziet toe op een evenwichtige samenstelling van de nationale partijraad. In elk geval mag niet meer dan 60% van de stemgerechtigde bestuursleden van hetzelfde geslacht zijn.

Er wordt gestreefd naar een provinciale spreiding;

Het evenwicht dient behaald te worden over de volledige samenstelling van de partijraad.

Indien nodig moeten coöptaties en de aanduiding van de nieuwe politieke talenten worden aangewend om dit evenwicht te realiseren.

44.4. De leden van de nationale partijraad, bedoeld in artikel 44.1. lit g, t/m j, zetelen niet in één van de parlementen.

De groep van leden die tewerkgesteld zijn voor de partij, de fracties en de kabinetten mogen maximum 10 % van het totaal aantal leden van de partijraad bedragen. Het stemmenaantal bepaalt de voorrang bij overschrijding van dit aantal.

44.5. De nationale partijraad zal vaststellen dat de externe deskundigen lid zijn van de partij en ter zake toetreden tot een engagementsverklaring die de loyaliteit en confidentialiteit van hun functie waarborgen.

44.6. De nationale partijraad kan alle personen die zij wenst te raadplegen uitnodigen en horen.

44.7. Bevoegdheid

De nationale partijraad bepaalt de politieke partijlijn in periodes tussen de partijcongressen in. Zij dient daarbij rekening te houden met de congresbesluiten.

Onverminderd de bevoegdheden van het partijcongres heeft de nationale partijraad tot taak:

- a. het innemen van politiek belangrijke standpunten;
- b. het evalueren, beoordelen en desgevallend bijsturen van de politieke stellingnamen die ingenomen werden op het nationale partijbestuur;
- c. het opstellen van ontwerpprogramma's voor de verkiezing op elk bestuursniveau;
- d. het continu stimuleren van de beweging binnen de partij;
- e. bekrachtigen, conform artikel 44.2., op voordracht van de voorzitter, van twee ondervoorzitters (waarvan minimum één persoon van het andere geslacht dan de voorzitter) onder de leden van de nationale partijraad;
- f. het aanduiden van CD&V-afgevaardigden in de organen van de Europese Volkspartij, zoals voorzien in de statuten van de EVP;
- g. het kennis nemen van de partijbegroting en van de jaarrekening;
- h. het verlenen van een advies met betrekking tot de samenstelling van de kandidatenlijsten voor de verkiezingen van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en het Vlaams Parlement, conform artikel 71.3;
- i. het samenstellen van de kieslijsten voor de kieskring Vlaanderen;
- j. het verlenen van een advies met betrekking tot de kandidaturen voor de Vlaamse regering, Brusselse regering en federale regering; de aanduiding van de parlementsvoorzitters en de Europees commissaris;
- k. het verlenen van een advies met betrekking tot de aanduiding van de gecoöpteerde senatoren;
- l. het jaarlijks kennis nemen van het organogram van de partij;
- m. de goedkeuring van de reglementen ter uitvoering van de statutaire bepalingen; de zorg voor de handhaving van de statuten en reglementen en het uitoefenen van de partijtucht;
- n. het toezien op de organisatie van structureel overleg met de leden van de Vlaamse, Brusselse en federale regering, met de fracties, met de provinciale en lokale afdelingen en hun respectievelijke voorzitters en mandatarissen;
- o. het controleren op de erkenningsvoorwaarden en het verlenen van de erkenning aan de lokale afdelingen, na advies van de provinciale partijraad.

44.8. Werking

- a. De nationale partijraad komt behoudens de vakantieperiode maandelijks samen en wanneer punten van politiek belang aan de orde zijn.
- b. De nationale voorzitter roept de vergadering samen, zit de vergadering voor en bepaalt plaats, tijdstip en agenda.
- c. De nationale partijraad komt voorts samen wanneer ten minste 1/5de van de leden en/of twee provinciale raden, met opgave van redenen, dit verzoeken. De vergadering moet binnen de 4 weken na de betekening van het verzoek samenkomen. Voldoet de voorzitter niet aan dit verzoek dan hebben de bedoelde leden en/of provincies de bevoegdheid zelf voor de bijeenroeping te zorgen.
- d. De vergaderingen zijn besloten, tenzij en voor zover de vergadering anders beslist.
- e. Elk lid kan ten laatste bij aanvang van de vergadering een punt voor de agenda voorstellen. De vergadering beslist met een 2/3de meerderheid of deze punten tijdens de vergadering worden besproken dan wel ter bespreking worden doorgeschoven naar een eerstvolgende bijeenkomst.
- f. Elke provincie of erkende afdeling kan met een gemotiveerd schrijven aan de voorzitter een punt op de agenda laten plaatsen. De erkende afdeling kan dit slechts bij wijze van beroepsmogelijkheid nadat het punt eerst aan de orde is geweest op provinciaal niveau en zij hier geen voldoening heeft gevonden. De nationale partijraad is dan verplicht zich binnen de twee maanden over dit punt uit te spreken. De indieners worden uitgenodigd om hun punt toe te lichten.
- g. De nationale partijraad kan project- en werkgroepen oprichten met een duidelijk omschreven opdracht rond thema's en dossiers die ze wenst te behandelen. De werkzaamheden ervan worden in de nationale partijraad opgevolgd. De conclusies van de project- en werkgroepen worden aan de nationale partijraad voorgelegd.

45.1. Het nationale partijbestuur is samengesteld uit:

- a. de nationale voorzitter;
- b. de ondervoorzitters;
- c. de nationale voorzitters en één bijkomende afgevaardigde van de erkende netwerken ;
- d. de provinciale voorzitters of hun afgevaardigde. Wanneer een provinciale voorzitter zich wenst te laten vervangen voor de vergaderingen van het nationale partijbestuur dan legt hij voorafgaand en in overleg met de provinciale partijraad zijn/haar gemotiveerd voorstel ter goedkeuring voor aan de nationale voorzitter.
- e. de voorzitter van de Hoofdstedelijke afdeling Brussel. Wanneer de voorzitter zich wenst te laten vervangen voor de vergaderingen van het nationaal partijbestuur dan legt hij voorafgaand en in overleg met de partijraad HaB zijn/haar gemotiveerd voorstel ter goedkeuring voor aan de nationale voorzitter;
- f. de ministers, staatssecretarissen en Europees commissaris;
- g. de CD&V-fractie leider in het Vlaams parlement, de Kamer, de Senaat en het Brussels en het Europees parlement;
- h. Drie afgevaardigden uit de Vlaamse fractie, drie uit de federale fractie, één uit de senaatsfractie en één uit de Europese fractie;
- i. Leden te verkiezen door de algemene partijraad uit zijn leden:
  - i. 10 lokale en provinciale mandatarissen;
  - ii. 10 leden zonder mandaat;
  - iii. 5 afdelingsvoorzitters;
  - iv. 2 nieuwe politieke talenten op voordracht van de voorzitter;
  - v. maximaal 5 gecoöpteerde leden;
- j. Leden zonder stemrecht: de directieleden van de partij daartoe uitgenodigd door de voorzitter.

45.2. Het nationale partijbestuur kan ook in functie van de agenda andere personen uitnodigen om de vergadering bij te wonen en/of toe te spreken.

45.3. Personeelsleden van de partij, personeelsleden van parlementsleden, medewerkers die werkzaam zijn op het kabinet van een minister/staatssecretaris of medewerkers verbonden aan één van de parlementaire fracties, kunnen niet als lid van het nationale partijbestuur worden gekozen. Leden van het nationale partijbestuur krijgen ambtshalve ontslag indien zij één van de eerder vermelde functies opnemen.

De nationale partijraad kan hierop met een 2/3de meerderheid een uitzondering toestaan.

45.4. Bevoegdheden

Het nationale partijbestuur staat in voor het opvolgen van de politieke actualiteit en voor het uittekenen van de dagelijkse politieke lijn van de partij onverminderd de bevoegdheden van de nationale partijraad en het partijcongres. In dit licht legt het nationale partijbestuur politieke standpunten van de partij vast. Het is daarbij verantwoording verschuldigd aan de nationale partijraad en aan het partijcongres.

Het nationale partijbestuur zorgt voor de samenhang van de initiatieven en stellingnamen van CD&V-mandatarissen en fracties.

45.5. Werking

- a. Het nationale partijbestuur komt behoudens de vakantieperiodes wekelijks samen, met uitzondering van de week waarin de nationale partijraad bijeen komt.
- b. De nationale voorzitter leidt de vergaderingen en bepaalt plaats en uur van de vergaderingen.
- c. Voorts komt het nationale partijbestuur bijeen wanneer tenminste drie leden, met opgave van redenen, dit schriftelijk verzoeken aan de voorzitter. Voldoet de voorzitter niet binnen de 7 dagen na verzending aan het gestelde verzoek dan kunnen betrokkenen zelf de vergadering bijeenroepen. De leiding van de vergadering berust dan bij een ondervoorzitter of, wanneer betrokkene gewraakt zou worden, bij het oudste aanwezige lid in jaren.

Artikel 46 De nationale voorzitter en het nationale partijsecretariaat

46.1. De nationale voorzitter vervult de taken zoals vermeld in artikel 11.1.1.1. Daarnaast heeft hij een aantal extra verantwoordelijkheden, eigen aan het nationale niveau.

De nationale voorzitter:

- a. organiseert en staat in voor het dagelijks bestuur van de partij, samen met het directieteam en geeft hierover toelichting aan het nationale partijbestuur;
- b. legt jaarlijks het organogram van de partij ter kennisgeving voor aan de nationale partijraad;
- c. staat in voor de voorbereiding en opvolging van de besluitvorming;
- d. neemt, in overleg met het partijbestuur, de beslissingen in spoedeisende gevallen;
- e. heeft de eindverantwoordelijkheid omtrent de werking, de organisatie en de positionering van de partij. Om die reden kan hij/zij informatie opvragen en overleg organiseren over standpunten en beslissingen van de lokale en provinciale partijniveaus. Hij/zij kan aan de lokale of provinciale partijraad voorstellen om die standpunten en beslissingen te heroverwegen. Hij/zij of zijn/haar afgevaardigde kan aanwezig zijn op de partijraad die beraadslaagt over de heroverweging;
- f. staat in voor een goede samenwerking met de parlementaire fracties en eventueel de leden in de verschillende regeringen; woont de fractievergaderingen stipt bij; zorgt voor regelmatig overleg met de regeringsleden zodat zij hem/haar informeren over de regeringswerkzaamheden;
- g. geeft advies aan de fractie met betrekking tot het aanduiden van de fractieleider;
- h. voert de regeringsonderhandelingen namens de partij;
- i. legt het verkiezingsprogramma en het regeerakkoord ter goedkeuring voor aan het nationale partijcongres;
- j. legt ministerkeuze(s) ter bekrachtiging voor aan de partijraad;
- k. Heeft de eindverantwoordelijkheid voor de aanduiding van vertegenwoordigers namens de partij op nationaal niveau;
- l. maakt ambtshalve deel uit van de bijzondere werkgroepen en commissies die door de partijraad opgericht worden of duidt een vervanger aan;
- m. is voorzitter van de vzw's gelinkt aan het nationale partijniveau, conform artikel 47 en 48. Hij/zij kan zich als voorzitter laten vervangen. In dat geval blijft hij/zij wel deel uitmaken van de bestuursorganen van de vzw;
- n. vertegenwoordigt de partij binnen de EVP.

46.2. De voorzitter duidt, in de schoot van zijn directieteam, een nationale en een politieke secretaris aan, die samen met hem de link vormen tussen de operationeel-organisatorische professionele werking van de partij en de (nationale) partijwerking.

46.2.1. De nationale secretaris

Met betrekking tot de rol en de verantwoordelijkheden van de nationale secretaris kan integraal verwezen worden naar art. 11.1.2.1.a. van huidige statuten.

De nationale secretaris staat ook uitdrukkelijk in voor de contacten, de stroomlijning en afstemming met de organisatorische en administratieve werking van en de optimalisering van de samenwerking met de fracties en de kabinetten. In die context houdt de nationale secretaris ook nauw contact met de fractiesecretarissen en de kabinetssecretarissen van de CD&V-ministers en -staatssecretarissen.

46.2.2. De politieke secretaris

Met betrekking tot de rol en de verantwoordelijkheden van de politieke secretaris kan integraal verwezen worden naar art. 11.1.2.1.b van huidige statuten.

In die context houdt de politieke secretaris ook uitdrukkelijk nauw contact met de kabinetschefs van de CD&V-ministers en -staatssecretarissen, om op die manier erover te waken dat politieke besluitvorming tussen ministers, staatssecretarissen en de partij, vertegenwoordigd door haar nationale voorzitter, parallel loopt en zeker geen tegenstrijdigheden kan bevatten.

III.4.2. Nationale partijorganen en –mandaten

Artikel 47

Historisch is de werking van de partij juridisch ingebed in een aantal vzw's, georganiseerd op nationaal en provinciaal gebied, en die dus de partij de nodige rechtspersoonlijkheid bieden om gelden en subsidies te innen, personeel te werk te stellen, contracten af te sluiten, enz.

Op nationale niveau bestaan dienaangaande volgende vzw's:

- vzw Agora
- vzw Unitas
- vzw Ceder

Artikel 48

Bij iedere hersamenstelling of driejaarlijkse herverkiezing van de partijorganisatie, evenals bij de herverkiezing van de nationale of een provinciale voorzitter, dient – op voorstel van de nationale dan wel provinciale voorzitter – de samenstelling van de bestuursorganen van hogervermelde vzw's herbekeken en aangepast te worden.

Bij de samenstelling dient rekening gehouden te worden met:

- De nationale dan wel provinciale voorzitter is ook de voorzitter van de vzw gelinkt aan het overeenstemmende partijniveau (nationaal of provinciaal). Hij/zij kan zich als voorzitter laten vervangen. In dat geval blijft hij/zij wel deel uitmaken van de bestuursorganen van de vzw.
- In de raad van bestuur van de nationale georganiseerde vzw's worden opgenomen of bevestigd als lid:
  - de fractieleiders van de CD&V-fractie in de Kamer, in de Senaat en in het Vlaams en Brussels Parlement;
  - indien van toepassing, een vertegenwoordiger van de kabinetschefs van de CD&V-ministers of -staatssecretarissen;
  - de nationale voorzitters of eindverantwoordelijken van de erkende netwerken;
  - de politieke secretaris en de nationale secretaris, deze laatste twee slechts met adviserende stemmen.
- In de raad van bestuur van de provinciaal georganiseerde vzw's worden opgenomen of bevestigd als lid, voor zover wettelijk, decretaal of reglementair toegelaten:
  - de fractieleider van de provincieraad;
  - indien van toepassing, een vertegenwoordiger van de kabinetschefs van de provinciale gedeputeerden;
  - de provinciale voorzitters of eindverantwoordelijken van de erkende netwerken;
  - de provinciale secretaris, deze laatste enkel met adviserende stem.

Binnen de consolidatiekring zijn naast de vzw's ook feitelijke verenigingen actief. Deze feitelijke verenigingen moeten handelen volgens de regels van het financieel beheer zoals van toepassing binnen de vzw-structuur.

Het financieel beheer gebeurt met respect voor de wet en de meest geavanceerde normen wat betreft transparantie en interne controle. De middelen en eigendommen worden beheerd met het oog op de langetermijndoelstellingen van CD&V. Er worden maatregelen genomen voor een doelmatig, correct, transparant en ethisch beheer.

De begroting en de rekening worden toegelicht op het partijbestuur en de partijraad van het desbetreffende niveau zijnde nationaal of provinciaal.

De mandaten in de componenten van de consolidatiekring worden niet vergoed.

III.5. Bijzonder statuut: de Hoofdstedelijke afdeling Brussel (HaB)

Artikel 49

De leden binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vormen samen de “Hoofdstedelijke afdeling Brussel”.

Artikel 50 Het hoofdstedelijk partijcongres

50.1. Het hoofdstedelijke partijcongres is de verzameling van alle CD&V leden, woonachtig binnen de grenzen van het gewest Brussel. Het is het hoogste beslissingsorgaan van de Hoofdstedelijke afdeling Brussel.

De Hoofdstedelijke Afdeling Brussel treedt op als een provinciale afdeling in alle bepalingen waarvoor dit bijzonder statuut geen bijzondere of afwijkende regeling voorziet.

Leden binnen een Brusselse gemeente die een lokale afdeling wensen te vormen, kunnen hiertoe overgaan volgens de bepalingen omschreven in de artikels 31 tot en met 37 van deze statuten.

50.2. Tot de uitsluitende bevoegdheid van het hoofdstedelijke partijcongres behoren:

- a. de verkiezing van de voorzitter van de Hoofdstedelijke afdeling Brussel;
- b. de verkiezing van een aantal leden van de partijraad;
- c. de voorbereiding en goedkeuring van de verkiezingsprogramma's;
- d. de bespreking en amendering van de nationale en Brusselse partijcongressen, met inbegrip van de statutenwijzigingen conform artikel 78;
- e. alle provinciale bepalingen waarvoor dit bijzonder statuut geen bijzondere of afwijkende regeling voorziet, conform artikel 40.2.

50.3. Werking

- a. Het hoofdstedelijke partijcongres komt minstens één keer per jaar samen bij oproeping door de partijraad.
- b. Voorts komt het partijcongres samen, wanneer de voorzitter van de Hoofdstedelijke afdeling Brussel daartoe besluit of wanneer 10% van de leden daarom verzoeken. De verzoekers moeten hun vragen motiveren en opgave doen van de onderwerpen die ze aan het partijcongres wensen voor te leggen.
Het verzoek tot bijeenroeping wordt schriftelijk aan de voorzitter van de Hoofdstedelijke afdeling Brussel overgemaakt. Een kopie van dit schrijven wordt tegelijkertijd aan de nationale partijraad verzonden.
De voorzitter zal na consultatie van de partijraad en binnen de 5 weken na de ontvangst van het verzoek een uitnodiging sturen aan alle leden binnen het gewest met vermelding van de punten waarvoor bijeenroeping is gevraagd. De partijraad kan eigen punten aan de agenda toevoegen.
Wanneer de voorzitter en/of de partijraad in gebreke blijven, kunnen de verzoekers een beroep instellen bij de nationale partijraad die het hoofdstedelijke partijcongres dient samen te roepen binnen de 6 weken na de dagtekening van het beroep. Dit partijcongres vindt plaats onder leiding van de nationale voorzitter, de nationale secretaris of een afgevaardigde hiertoe door de nationale partijraad aangeduid.
- c. De vergadermodaliteiten worden vastgelegd in een huishoudelijk reglement dat wordt goedgekeurd door de nationale partijraad.

Artikel 51 De hoofdstedelijke partijraad

51.1. De hoofdstedelijke partijraad is samengesteld uit:

- a. de hoofdstedelijke afdelingsvoorzitter;
- b. de vertegenwoordigers van de gemeenten. Elke gemeente heeft recht op twee vertegenwoordigers. Indien de gemeente een erkende lokale afdeling heeft, bepaalt de lokale afdeling wie zij afvaardigt,
- c. de partijraadsleden rechtstreeks verkozen door het hoofdstedelijke partijcongres. Dit aantal bedraagt de helft van het aantal vertegenwoordigers van de gemeenten;
- d. de leden van de parlementaire assemblees en de eerste opvolgers in deze assemblees, die wonen in het Brussels Hoofdstedelijke Gewest;
- e. de ministers, staatssecretarissen en Europees commissaris die wonen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- f. de voorzitter van de hoofdstedelijke afdeling van de erkende netwerken;
- g. alle mandatarissen in de gemeente- en OCMW-raden;
- h. op voordracht van de voorzitter, 5 nieuwe politieke talenten;
- i. maximaal vijf gecoöpteerde leden. Met het oog op de toepassing van artikel 51.2. kan dit aantal worden opgetrokken tot ten hoogste tien leden;
- j. de hoofdstedelijke secretaris;
- k. de provinciale voorzitter van Vlaams-Brabant of zijn afgevaardigde; met raadgevende stem;
- l. de coördinatoren van de erkende oranje trefpunten, zoals omschreven in artikel 56;
- m. de secretaris van de CD&V-fractie in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement, met raadgevende stem;
- n. de partijraad kan beslissen om een beperkt aantal leden met raadgevende stem toe te voegen aan het partijbestuur omwille van hun ervaring of bijzondere deskundigheid.

51.2. De voorzitter ziet toe op een evenwichtige samenstelling van de partijraad. In elk geval mag niet meer dan 60 % van de stemgerechtigde partijraadsleden van hetzelfde geslacht zijn.

Het evenwicht dient behaald te worden over de volledige samenstelling van de partijraad. Indien nodig moeten coöptaties en de aanduiding van de nieuwe politieke talenten worden aangewend om dit evenwicht te realiseren.

Er dient gewaakt te worden dat de hoofdstedelijke partijraad een afspiegeling is van de Nederlandskundige Brusselaars, waarbij er bijzondere aandacht is voor de evenwichtige aanwezigheid van de verschillende leeftijden, geslachten, etnisch-culturele afkomst en spreiding over de Brusselse gemeenten.

51.3. De partijraad duidt, op voordracht van de voorzitter, in haar midden maximaal twee ondervoorzitters aan waarvan minstens één persoon van het andere geslacht is dan de voorzitter. Onder de voorzitter en de ondervoorzitter(s) wordt een werkelijke taakverdeling doorgevoerd.

51.4. De hoofdstedelijke partijraad is open. Naast de vaste vertegenwoordigers volgens artikel 51.1 heeft elk lid de kans om een engagement op te nemen binnen de hoofdstedelijke partijraad. Leden die de engagementsverklaring ondertekenden naar aanleiding van de driejaarlijkse vernieuwing van de partijraad hebben stemrecht vanaf de ondertekening. Wie minder dan 30% aanwezig was gedurende de voorbije 12 maanden verliest zijn stemrecht. De aanwezigheden worden genotuleerd bij elke bijeenkomst.

Leden die tijdens de bestuursperiode toegetreden zijn door het ondertekenen van een engagementsverklaring hebben stemrecht tenzij ingeval van stemmingen over personen. Zij verkrijgen volledig stemrecht na 1 jaar lidmaatschap van de partijraad en mits aanwezigheid gedurende de voorbije 12 maanden.

De hoofdstedelijke partijraad bouwt actief de Brusselse werking uit tot een netwerkstructuur. Ze kan sympathisanten, externe deskundigen of geregistreerde participanten uitnodigen en horen. Zij hebben geen stemrecht.

51.5. De hoofdstedelijke partijraad coördineert de CD&V-activiteiten in het gewest. De hoofdstedelijke partijraad ziet toe op de realisatie van de kerntaken van de partij, conform artikel 2. Het neemt hiertoe alle nuttige en noodzakelijke initiatieven. De partijraad vertegenwoordigt CD&V op het niveau van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Specifieke opdrachten van het hoofdstedelijk partijraad zijn o.m.:

- a. het uitoefenen van het administratief toezicht en de toepassing van de statuten op hoofdstedelijk lokaal niveau;
- b. het voorstellen ter goed- of afkeuring van de kandidatenlijsten voor de parlementaire assemblees waarvan de kiesomschrijving samenvalt met het Brussels Hoofdstedelijke Gewest aan de nationale partijraad;
- c. de beslissing over een eventueel coalitieakkoord op hoofdstedelijk vlak. Dit besluit moet vooraf ter goedkeuring worden voorgelegd aan de nationale voorzitter;
- d. de voordracht van kandidaturen voor het voorzitterschap van de Hoofdstedelijke afdeling Brussel;
- e. het voordragen, in overleg met de nationale partijraad, van de kandidaten voor de parlementaire assemblees waarvan de kiesomschrijving niet samenvalt met het Brussels Hoofdstedelijke Gewest;
- f. het goedkeuren van de kandidaturen, die worden voorgedragen voor de verkiezing van de vertegenwoordigers van de gemeenten;
- g. het goedkeuren van een huishoudelijk reglement;
- h. al hetgeen door de nationale partijraad van CD&V aan de partijraad wordt opgedragen;
- i. het ontwikkelen en ondersteunen van één of meer oranje trefpunten.
- j. alle provinciale bepalingen waarvoor dit bijzonder statuut geen bijzondere of afwijkende regeling voorziet, conform artikel 41.5.

51.6. Werking

- a. De hoofdstedelijke partijraad komt behoudens de vakantieperiode maandelijks samen.
- b. Voorts komt de partijraad samen, wanneer het partijbestuur en/of de hoofdstedelijke voorzitter daartoe beslist en/of 1/5de van de leden van de partijraad, met opgave van redenen, dit verzoeken.
Dit laatste verzoek moet schriftelijk ingediend worden bij de hoofdstedelijke afdelingsvoorzitter, die het aan het partijbestuur voorlegt.
De partijraad moet binnen de 4 weken na de betekening van het verzoek samenkomen. Voldoet het partijbestuur niet aan dit verzoek, dan kan men zich richten tot de nationale partijraad die dan instaat voor de bijeenroeping binnen de 4 weken na de betekening van het verzoek. De partijraad wordt dan geleid door de nationale voorzitter of een ander persoon die hiertoe door de nationale partijraad is aangeduid.
- c. De vergadermodaliteiten worden vastgelegd in een huishoudelijk reglement dat wordt goedgekeurd door de partijraad.
- d. De partijraad wordt geacht project- en/of werkgroepen op te richten rond de thema's en dossiers die het wenst te behandelen. De werkzaamheden van die project- en/of werkgroepen worden in de partijraad opgevolgd. De conclusies van de project- en/of werkgroepen worden aan de partijraad voorgelegd.

Artikel 52 Het hoofdstedelijke partijbestuur

52.1. Het hoofdstedelijke partijbestuur wordt binnen en door de hoofdstedelijke partijraad samengesteld. Dat gebeurt binnen de maand na de vernieuwing van de hoofdstedelijke partijraad.

52.2. Het partijbestuur omvat:

- a. de hoofdstedelijke voorzitter;
- b. de (eventuele) hoofdstedelijke ondervoorzitter(s);
- c. de voorzitter van de hoofdstedelijke afdeling van de erkende netwerken;
- d. maximum acht leden die rechtstreeks worden verkozen door het hoofdstedelijke partijcongres;
- e. de leden van de parlementaire assemblees en de eerste opvolgers in deze assemblees, die wonen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest;
- f. de ministers, staatssecretarissen en Europees commissaris die wonen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- g. de CD&V schepenen en OCMW voorzitters uit de Brusselse gemeenten;
- h. de provinciale voorzitter van Vlaams-Brabant of zijn afgevaardigde; met raadgevende stem;
- i. de hoofdstedelijke secretaris;
- j. het hoofdstedelijke partijbestuur kan tevens besluiten om leden toe te voegen aan het bureau met raadgevende stem.

- 52.3.** Het partijbestuur heeft een collegiale bevoegdheid. Het heeft tot taak en is bevoegd voor:
- a. de dagelijkse leiding en coördinatie van alle politieke en organisatorische activiteiten van en binnen CD&V en haar diensten;
  - b. het bijeenroepen van het hoofdstedelijke partijcongres en de hoofdstedelijke partijraad met inbegrip van het bepalen van plaats, datum en agenda;
  - c. de voorbereiding van de besluitvorming en de uitvoering van de besluiten van de hoofdstedelijke partijraad en het hoofdstedelijke partijcongres;
  - d. het nemen van beslissingen in spoedeisende gevallen, waarbij het namens de partijraad optreedt. Deze beslissingen dienen zo snel mogelijk verantwoord aan de partijraad.
  - e. alle provinciale bepalingen waarvoor dit bijzonder statuut geen bijzondere of afwijkende regeling voorziet, conform artikel 42.2.

Overigens heeft het partijbestuur geen beslissingsbevoegdheid en zijn bevoegdheid moet restrictief worden begrepen.

52.4. Werking

- a. Het hoofdstedelijke partijbestuur komt maandelijks samen, behoudens in vakantiemaanden.
- b. Het partijbestuur wordt voorgezeten door de voorzitter.
- c. Voorts komt het partijbestuur bijeen wanneer de voorzitter daartoe besluit en/of tenminste drie leden van het partijbestuur, met opgave van redenen, dit schriftelijk verzoeken aan de voorzitter. Voldoet deze niet binnen de 2 weken na verzending aan het gestelde verzoek, dan kan men zich richten tot de nationale partijraad die dan instaat voor de bijeenroeping van het partijbestuur binnen de 4 weken na de betekening van het verzoek.
De bestuursvergadering wordt dan geleid door de nationale voorzitter of een andere persoon die hiertoe door de nationale partijraad is aangeduid.
- d. De vergadermodaliteiten worden vastgelegd in een huishoudelijk reglement dat wordt goedgekeurd door de partijraad. De partijraad kan ervoor opteren om te differentiëren inzake de samenstelling en bevoegdheden van het hoofdstedelijke partijbestuur. Het regelt deze functiespecialisatie via een intern reglement.

IV. Ons netwerk

Artikel 53

De partij wil blijvend de vinger aan de pols houden van wat leeft in de samenleving en actief in gesprek gaan met de brede bevolking, al dan niet doelgroepgericht. De partij ontwikkelt en ondersteunt hiertoe alle nuttige en noodzakelijke initiatieven.

Tot deze initiatieven behoren:

- a. het opzetten van oranje trefpunten;
- b. het ondersteunen van de erkende netwerken die aandacht besteden aan de rol en het belang van senioren, jongeren en vrouwen in het politieke en maatschappelijke leven;
- c. het oprichten van project- en werkgroepen rond specifieke thema's.

Artikel 54

De partij maakt ook deel uit van het christendemocratische netwerk over de grenzen heen.

CD&V heeft ook een internationale taak. De partij zal een actieve bijdrage leveren tot de uitbouw en de werking van de christendemocratie over de grenzen van Vlaanderen en Brussel heen. CD&V en haar leden maken deel uit van de Europese Volkspartij (EVP).

Zij biedt een passend kader voor overleg en samenwerking tussen gelijkgezinde partijen op Europese respectievelijk wereldschaal.

CD&V onderhoudt een actieve netwerking met zijn leden in het buitenland.

IV.1. Oranje trefpunten

Artikel 55

Nabij, dicht bij de mensen, dat is de plaats van CD&V. Daarom organiseert de partij oranje trefpunten. Het is een manier om het DNA van CD&V in de praktijk om te zetten.

Een oranje trefpunt is een plek waar mensen, verenigingen en organisaties elkaar kunnen ontmoeten (thematisch of geografisch), zich kunnen ontplooiën en kunnen ontdekken.

Een oranje trefpunt kan op verschillende manieren ingevuld worden:

- a. Als ad-hoc organisatie van een activiteit (boven)lokaal;
- b. Als (lokale) fysieke ontmoetingsplaats (hubs, coworking spaces);

De focus ligt steeds op beweging creëren, gekoppeld aan een bepaalde thematiek of doelstelling.

Artikel 56

Een team van vrijwilligers neemt het voortouw in de organisatie van activiteiten binnen het kader van de omschreven doelstellingen. Deze groep van vrijwilligers kan zich vrij organiseren. Onder deze vrijwilligers wordt een (of meerdere) trefpuntcoördinator(en) aangeduid.

Artikel 57

De trefpuntcoördinator neemt initiatief, coördineert en houdt overzicht over de activiteiten die plaatsvinden.

Hij/zij dient de projectfiche in. Deze projectfiche wordt beoordeeld door de nationale partijraad na advies van de provinciale partijraad. De trefpuntcoördinator vervult een brugfunctie met de provinciale en nationale partijstructuur.

IV.2. Erkende netwerken: JONGCD&V, Vrouw & Maatschappij en CD&V-senioren

Artikel 58

CD&V wil aandacht besteden aan de rol en het belang van senioren, jongeren en vrouwen in het politieke en maatschappelijke leven.

Daartoe ontwikkelt ze zelf initiatieven of sluit driejaarlijks, binnen de 6 maanden na de gebruikelijke interne verkiezingen met betrekking tot de organisatie van de partij, samenwerkingsovereenkomsten met erkende netwerken waarin afspraken gemaakt worden omtrent financiële, materiële en personele steun, evenals afspraken met betrekking tot statutaire afstemmingen.

CD&V zal op elk erkend bestuursniveau, rekening houdende met de financiële draagkracht van het desbetreffende niveau, ook financieel de werking van de erkende netwerken ondersteunen.

Artikel 59

JONGCD&V, Vrouw & Maatschappij en de CD&V-senioren staan in voor de invulling van voormelde netwerken.

In die optiek staat de nationale voorzitter in nauw contact met de voorzitters van voormelde erkende netwerken, en organiseert hij/zij op regelmatige en systematische wijze een overleg ter bespreking van wijze van aanpak van de beoogde netwerken.

Artikel 60

CD&V-leden kunnen lid worden van één of meerdere netwerken door jaarlijks bij de vernieuwing van hun partijlidmaatschap een aanvullende bijdrage te betalen.

Leden van JONGCD&V zijn jonger dan 36 jaar. Van de CD&V-senioren kan je lid worden vanaf 60 jaar. Alle vrouwelijke CD&V-leden kunnen lid worden Vrouw & Maatschappij. Voldoe je niet aan deze voorwaarden, dan kan je steunend lid worden.

Artikel 61

De leden van de netwerken verenigen zich overeenkomstig de partijopbouw en -structuren. De vernieuwing van hun raden en besturen gebeurt driejaarlijks samen met de vernieuwing van de partijorganen van CD&V.

Artikel 62

De netwerken zijn een dynamisch, bindend en vooruitstrevend element in de partij voor de vernieuwing en verdieping van de politieke overtuiging, de vernieuwing van de politieke actie, de vertolking van het programma, het aanbrengen van nieuw talent en het uitbreiden van hun netwerk. Zij nemen een waaier van initiatieven en voeren acties die kunnen bijdragen tot de verbetering van de positie en levenskwaliteit van de jongeren, vrouwen en senioren in de samenleving.

Artikel 63

JONGCD&V, Vrouw & Maatschappij en de CD&V-senioren informeren de partij op regelmatige basis over hun activiteiten, acties en standpunten en worden zelf door hun verzekerde aanwezigheid in de verschillende raden op de hoogte gehouden van de besprekingen en activiteiten van de partij. Bovendien hebben zij het recht ter voorbereiding van de besluitvorming in de partij, in eigen kring tot opinievorming over te gaan en eigen opinies bekend te maken. Zij blijven daarbij solidair aan de beginselen, het programma en de actie van de partij en zorgen ervoor dat het geheel van de beweging erdoor verrijkt wordt.

IV.3. Project- en werkgroepen

Artikel 64

De partijraden kunnen project- en werkgroepen en commissies oprichten met een duidelijk omschreven opdracht rond thema's en dossiers die ze wensen te behandelen. De werkzaamheden ervan worden in de partijraad opgevolgd. De conclusies van de project- en werkgroepen en commissies worden aan de partijraad voorgelegd.

Artikel 65

De partijraad beslist over de samenstelling van de project- en werkgroepen en duidt in haar midden een voorzitter en verslaggever aan. De voorzitter is lid van de partij.

De voorzitter en/of een van de ondervoorzitters maken ambtshalve deel uit van deze project- en werkgroepen.

Artikel 66

Deze project- en werkgroepen hebben enkel een adviserende functie. Beslissingen en standpuntbepaling behoren onverkort tot de bevoegdheid van de partijraden.

De geformuleerde adviezen moeten steeds ten volle herkenbaar zijn als uitwerkingen van de politieke overtuiging, die alle leden binnen CD&V verbindt.

V. Besluit- en lijstvorming

V.1. Stemmingen (schriftelijk en digitaal)

Artikel 67

- 67.1.** In de vergaderingen van de organen van de afdelingen, op elk niveau, wordt het stemrecht uitsluitend uitgeoefend door die leden, die daar krachtens de bepalingen van deze statuten en reglementen toe bevoegd zijn.
- 67.2.** Een nieuw lid heeft gedurende een periode van 8 weken na de betaling van zijn eerste bijdrage geen stemrecht.
- 67.3.** Elk lid kan niet meer dan één stem uitbrengen, tenzij in een reglement goedgekeurd door de nationale partijraad, expliciet voorzien wordt in de mogelijkheid om te stemmen per volmacht. In elk geval kan een lid dan niet meer dan één volmachtstem uitbrengen en dient de volmacht geregistreerd te worden volgens de voorwaarden vastgelegd in het reglement.
- 67.4.** Besluiten van de partijorganen worden, tenzij anders bij statuten en/of reglementen bepaald, genomen met een gewone meerderheid, dit is de helft plus één van de geldig uitgebrachte stemmen. Blanco stemmen worden als ongeldig beschouwd. Wanneer bij voordracht of uitverkiezing van mandaten pakketten ter stemming worden gelegd, dient de globale stemming een 2/3de meerderheid te behalen.
- 67.5.** Bij stemmingen is de aanwezigheid van minimum de helft van het aantal stemgerechtigde leden van alle statutaire organen, met uitzondering van het partijcongres, vereist. Bij een onvoldoende aanwezigheid wordt de vergadering opnieuw binnen de tien dagen samengeroepen en zijn de stemmingen geldig, ongeacht het aantal aanwezigen.
- 67.6.** Over personen kan uitsluitend schriftelijk en geheim worden gestemd. Alle andere stemmingen zijn nooit geheim en kunnen zowel schriftelijk (op papier of digitaal) als mondeling gebeuren. Wanneer over personen digitaal wordt gestemd, wordt de geheimhouding volgens de meest geavanceerde technieken gewaarborgd.
- 67.7.** Geen enkel lid mag deelnemen aan beraadslagingen waarbij het zelf rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken is. Hij/zij kan wel deelnemen aan de eventuele stemming.

V.2. Lijstvorming

Artikel 68

In de partijbesturen moet er een voortdurende aandacht gaan naar de selectie en begeleiding van kandidaten en verkozenen. Met het oog op een goede doorstroming in de fracties moeten steeds nieuwe mensen worden gezocht en voorbereid.

Dit moet gebeuren in een continue samenspraak met het hoger bestuursniveau. Hiertoe moet er een regelmatige evaluatie zijn van de werking van de fracties en hun leden. Overigens moet bij de samenstelling van de kandidatenlijsten gestreefd worden naar een evenwichtige vertegenwoordiging van de maatschappelijke geledingen, de leeftijden en de geslachten, ervaring en vernieuwing.

Artikel 69 Lijstvormingscomité

- 69.1.** Samenstelling lijstvormingscomité:
  - a. Het samenstellen van het lijstvormingscomité is het voorrecht van de lokale, provinciale of nationale voorzitter naargelang het gaat over de lijstvorming voor de gemeenteraad, de provincieraad of de parlementen. Hij/zij legt het voorstel van samenstelling ter goedkeuring voor aan de partijraad. Hij/zij zit het lijstvormingscomité voor.

- b. Het lijstvormingscomité kan nooit voorgezeten worden door een kandidaat.
  - c. De lijsttrekkers worden toegevoegd aan het lijstvormingscomité eens zijn/haar lijsttrekkerschap formeel bekrachtigd is.
  - d. De voorzitters van de drie erkende netwerken (JONGCD&V, Vrouw & Maatschappij en CD&V-senioren) of hun afgevaardigde worden in de lijstvormingscomités op elk niveau opgenomen.
  - e. Om te waken over een evenwichtige regionale spreiding en de goede doorstroming van informatie, worden de regiovoorzitters, indien de provinciale partijraad zich regionaal organiseert conform artikel 39, actief betrokken voor wat betreft de lijstvorming voor het desbetreffende kiesdistrict voor de provincieraadsverkiezingen. Bij alle lijstvormingen dient overleg en samenwerking als basisprincipe gehanteerd te worden.
De provinciale voorzitters maken deel uit van het nationaal lijstvormingscomité.
  - f. De nationale voorzitter of zijn afgevaardigde zetelt in het provinciaal lijstvormingscomité voor de verkiezingen van het Vlaams, Brussels en federaal parlement.
- 69.2.** De lokale respectievelijk provinciale partijraad bekrachtigt de oprichting van het lijstvormingscomité dat zich buigt over de lijstsamenstelling voor de verkiezingen van hun respectievelijke partijniveau (districtsraad, gemeenteraad, provincieraad, Vlaams, Brussels en federaal parlement). De nationale partijraad doet dit voor de verkiezingen van het Europees parlement.
- 69.3.** De nationale voorzitter is voorzitter van het nationaal lijstvormingscomité. Het nationaal lijstvormingscomité is bevoegd voor:
- a. de samenstelling van de Europese lijst;
  - b. het geven van algemene aanbevelingen/criteria met betrekking tot de samenstelling van de lijsten op alle niveaus;

Artikel 70 Kandidaatstelling

- 70.1.** De wijze van kandidaatstelling en de procedures voor de behandeling van de kandidaturen worden geregeld in een reglement dat door de nationale partijraad wordt vastgesteld en gewijzigd. Dit reglement mag geen bepalingen bevatten die strijdig zijn met deze statuten en vastgelegde reglementen.
- 70.2.** Wie kandidaat is voor het lidmaatschap van één van de vertegenwoordigende lichamen moet:
- a. lid zijn, of - bij aanvaarding van de kandidatuur - lid worden van de partij. Afwijkingen op deze voorwaarde kunnen worden toegestaan bij gewone meerderheid door de leden van de partijraad die bevoegd is voor de lijstsamenstelling;
  - b. schriftelijk verklaren dat hij/zij instemt met het verkiezingsprogramma en met de christendemocratische uitgangspunten;
  - c. bijdragen tot de verdere groei van het christendemocratische denken, hiernaar handelen en spreken, zodat hij/zij herkenbaar blijft voor de partij waaruit hij/zij voortkomt. Hij/zij zal zich ook binnen het kader van zijn/haar mogelijkheden inzetten voor de realisatie van het programma;
  - d. een cont(r)act met de basis ondertekenen: de kandidaat engageert zich om als mandataris de partij als beweging te ondersteunen. De nationale partijraad stelt bij elke verkiezing dit contract met de basis op;
  - e. zich onderwerpen aan het geheel van de statuten en reglementen. Meer in het bijzonder zal hij/zij de partijtucht aanvaarden en eenmaal verkozen de bepalingen inzake de cumul respecteren. Overigens zal hij/zij afzien van elke belangenvermenging tussen de privésector en de publieke en semipublieke sector (parastatalen, regies, (inter)gemeentelijke samenwerkingsverbanden, enz.);
  - f. de verbintenis aangaan na zijn of haar verkiezing een financiële bijdrage (afdracht) aan de partij te betalen. De nationale partijraad bepaalt de criteria voor die financiële bijdrage (afdracht). Zij steunt op alle brutovergoedingen die rechtstreeks of onrechtstreeks uit zijn/haar politiek mandaat voortvloeien. Bij gebreke hieraan is schorsing of uitsluiting mogelijk.
- 70.3.** Onverenigbaarheden
- a. De lokale voorzitter kan geen kandidaat zijn voor een mandaat als gemeente- of OCMW- raadslid, tenzij minstens 2 jaar na het verstrijken van zijn functie.
Mits een 2/3de meerderheid kan hierop door de provinciale partijraad, op vraag van een meerderheid van de lokale partijraad, een uitzondering worden toegestaan.
  - b. De provinciale voorzitter en secretaris kunnen geen kandidaat zijn voor een mandaat als parlamentslid noch voor een mandaat van provincieraadslid, tenzij minstens 6 maanden na het verstrijken van hun functie.
Mits een 2/3de meerderheid kan hierop door de nationale partijraad, op vraag van de meerderheid van de provinciale partijraad, een uitzondering worden toegestaan.

Vanaf het moment van de aanduiding tot kandidaat legt de voorzitter tijdelijk de functie neer en neemt de ondervoorzitter de taken over. Indien deze laatste eveneens kandidaat is, duidt de partijraad een interim-voorzitter aan.

Artikel 71 Procedure lijstvorming

71.1. De kandidatenlijsten voor de gemeente- en districtsraadsverkiezingen worden samengesteld door de lokale partijraad in overleg met de provinciale partijraad. Dit gebeurt ook in de gemeenten met een bijzonder taalstatuut, waar de OCMW-raadsleden rechtstreeks worden verkozen.

Het provinciale partijbestuur kan aan het lokale partijbestuur voorafgaand zijn advies met betrekking tot de samenstelling van de kandidatenlijsten overmaken. Het voorstel van modellijst wordt dan samen met het advies ter goedkeuring aan de lokale partijraad voorgelegd.

De lokale partijraad maakt dan de modellijst die het heeft opgesteld ter goedkeuring over aan de provinciale partijraad.

71.2. De kandidatenlijsten voor de provincieraadsverkiezingen worden samengesteld door de provinciale partijraad in een overleg met de nationale partijraad.

Het provinciale partijbestuur bevraagt de lokale afdelingen naar lokale kandidaten, die zij aan de provinciale partijraad kunnen voordragen.

Het nationale partijbestuur maakt voorafgaand zijn advies met betrekking tot de samenstelling van de kandidatenlijsten over aan het provinciale partijbestuur. Het voorstel van modellijst wordt dan samen met het advies ter bespreking aan de provinciale partijraad voorgelegd.

De provinciale partijraad maakt dan de modellijst die het heeft opgesteld ter goedkeuring over aan de nationale partijraad.

71.3. De kandidatenlijsten voor de verkiezingen van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en het Vlaams Parlement worden samengesteld door de provinciale partijraad, in overleg met de nationale partijraad en de nationaal voorzitter.

Het provinciale partijbestuur bevraagt de lokale afdelingen naar lokale kandidaten, die zij aan de provinciale partijraad kunnen voordragen.

Het nationale partijbestuur maakt voorafgaand zijn advies met betrekking tot de samenstelling van de kandidatenlijsten over aan het provinciaal partijbestuur. Het voorstel van modellijst wordt dan samen met het advies ter bespreking voorgelegd aan de provinciale partijraad.

De provinciale partijraad maakt de modellijst die het heeft opgesteld ter goedkeuring over aan de nationale partijraad.

71.4. De nationale partijraad heeft de leiding bij de voorbereiding van de te voeren activiteiten voor de verkiezingen van de leden van het Europees Parlement en van de parlementaire instellingen in ons land. De nationale partijraad stelt de kandidatenlijst samen voor de Europese verkiezingen.

71.5. De nationale voorzitter geeft, via het nationaal lijstvormingscomité, conform artikel 69.3., bij de start van de lijstvormingsprocedure zijn/haar aanbevelingen met betrekking tot de algemene principes en de strategisch belangrijke plaatsen door aan het desbetreffende lijstvormingscomité. Hij/zij toetst deze aanbeveling op voorhand af bij de desbetreffende provinciale voorzitter en de nationale partijraad.

Artikel 72 De poll

72.1. De kandidatenlijsten voor de verkiezingen worden voorgelegd in een geheime poll waaraan al de partijleden met stemrecht, die in de respectievelijke kiesomschrijving wonen, deelnemen.

72.2. De organisatie van de pollverrichtingen geschiedt in overeenstemming met het door de nationale partijraad goedgekeurd

pollreglement met betrekking tot de eventuele kartelvorming, het voordrachtrecht van de kandidaten, de leiding van de poll, de deelnemers aan de poll, de kandidatenlijst, de manier van stemmen, de stemopneming en de lijstaanvulling.

- 72.3.** De provinciale afdeling heeft het recht beroep te doen op de nationale partijraad, de lokale afdeling op de provinciale partijraad, om als scheidsrechter op te treden bij geschilpunten en moeilijkheden. In dit geval worden de pollverrichtingen geschorst en wordt de nationale, respectievelijk provinciale partijraad bekleed met alle rechten die daarbij horen.

V.3. Aanduiding mandatarissen

Artikel 73

De lokale partijraad geeft, op voordracht van het lokale partijbestuur, een bindend advies voor het aanduiden van:

- a. de CD&V-leden in het college van burgemeester en schepenen;
- b. de voorzitter en leden van het BCSD;
- c. de voorzitter van de gemeenteraad;
- d. de vertegenwoordigers in de (inter)gemeentelijke samenwerkingsverbanden (indien van toepassing op provinciaal genegotieerde mandaten: na overleg met de provinciale voorzitter en/of provinciale partijraad);

De lokale voorzitter geeft advies aan de fractie voor het aanduiden van de fractieleider. Alle kandidaten op de door CD&V ingediende kandidatenlijst voor de gemeente- en districtsraadsverkiezingen zijn stemgerechtigd bij het nemen van de beslissingen die rechtstreeks het gevolg zijn van het resultaat van de gemeente- en districtsraadsverkiezingen. Het gaat over de beslissing om deel te nemen aan het gemeente- of stadsbestuur, het aanduiden van burgemeester en/of schepenen, het aanduiden van de voorzitter en de leden van het BCSD (indien van toepassing) en de aanduiding van de voorzitter van de gemeenteraad.

Artikel 74

De provinciale partijraad geeft, op voordracht van de provinciale voorzitter en in overleg met de nationale voorzitter, een bindend advies voor het aanduiden van:

- a. de CD&V-leden in de deputatie;
- b. de voorzitter van de provincieraad.

De provinciale voorzitter geeft in overleg met de nationale voorzitter advies aan de CD&V-fractie in de provincieraad voor het aanduiden van de fractieleider.

Alle kandidaten op de door CD&V ingediende kandidatenlijst voor de provincieraadsverkiezingen zijn stemgerechtigd bij het nemen van de beslissingen die rechtstreeks het gevolg zijn van het resultaat van de provincieraadsverkiezingen. Het betreft hier de beslissing om deel te nemen aan het provinciale bestuursniveau, het aanduiden van de CD&V-leden in de bestendige deputatie en/of het aanduiden van de voorzitter van de provincieraad.

Artikel 75

De nationale voorzitter draagt de kandidaten voor het mandaat van minister en staatssecretaris in de Vlaamse, Brusselse en federale regering voor, evenals de kandidaten voor het voorzitterschap van het Vlaamse, Brusselse en federale parlement. De nationale partijraad dient deze voordracht goed te keuren met een 2/3de meerderheid. Door de goedkeuring wordt dit een bindend advies aan de desbetreffende fractie. De nationale voorzitter geeft eveneens advies aan de fracties voor het aanduiden van de fractieleider.

VI. Bijzondere bepalingen

VI.1. Tucht

Artikel 76

- 76.1.** Een lid van de partijraad of het partijbestuur kan voor een bepaalde tijd worden ontslagen of geschorst. Dit moet gebeuren volgens de in deze statuten vastgelegde bepalingen, met dien verstande dat de beslissing die aan de betrokkene wordt betekend duidelijk de motieven van de schorsing moet bevatten.
- 76.2.** De leden van de partijorganen moeten regelmatig aanwezig zijn op de bijeenkomsten van de organen waarvan zij deel uitmaken. Wie als lid van de partijraad en/of het partijbestuur op respectievelijk 1/2de of 1/3de van de bijeenkomsten verontschuldigd of afwezig is, krijgt op het einde van het werkjaar een verwittiging en wordt bij eenzelfde afwezigheid in het daaropvolgende werkjaar automatisch van zijn mandaat ontheven.
- 76.3.** Wie als lid van de partijraad of partijbestuur van zijn mandaat wordt ontheven, wordt hiervan schriftelijk op de hoogte gebracht door de voorzitter van de afdeling, waartoe hij/zij behoort of die hij/zij vertegenwoordigt. Hij/zij kan hiertegen beroep aantekenen bij dat partijbestuur. Zo'n met redenen omkleed beroep moet gebeuren binnen de 4 weken na de betekening van de mededeling dat hij/zij van zijn mandaat is ontheven.

Het besluit tot ontheffing van het mandaat wordt onherroepelijk door het verstrijken van de beroepstermijn of van zodra de partijraad binnen de 8 weken na de dagtekening van het beroep het bij haar ingediende beroep met een 2/3de meerderheid heeft afgewezen. Wanneer het beroep wordt aanvaard kan de betrokkene terug zijn mandaat opnemen.

Wanneer hij evenwel een tweede maal omwille van een onregelmatige aanwezigheid van zijn mandaat wordt ontheven is er geen beroep meer mogelijk.

- 76.4.** Bij de ontheffing van zijn mandaat wordt een verkozen of gecoöpteerd lid van de partijraad en het partijbestuur automatisch vervangen volgens een in de reglementen aangegeven procedure. Een mandataris zal bij de eerstvolgende verkiezingen niet meer op de kandidatenlijsten worden geplaatst.
- 76.5.** De verantwoordelijken die met een specifieke opdracht in de partijraad en het partijbestuur worden opgenomen, moeten die opdracht met een grote stiptheid en toewijding vervullen. Wie hierbij systematisch tekort schiet, onder meer door het nalaten van de nodige initiatieven of door een voortdurende afwezigheid, kan zijn verantwoordelijkheid worden ontnomen. De beslissing hiertoe wordt met een 2/3de meerderheid genomen door de partijraad waarbinnen hij/zij zijn/haar functie uitoefent. Die procedure kan worden ingeleid door minstens tien leden van de lokale of provinciale partijraad of door de provinciale, respectievelijk algemene verantwoordelijke met goedkeuring van de provinciale partijraad, respectievelijk de nationale partijraad. De betrokkene zal voorafgaandelijk uitgenodigd worden om zich te verdedigen.
- 76.6.** Het niet nakomen van de verplichting van mandatarissen tot het betalen van een financiële bijdrage (afdracht) aan de partij, kan aanleiding geven tot schorsing, uitsluiting of het ontzeggen van een plaats op de lijst bij de volgende verkiezingen.

VI.2. Commissie van Beroep

Artikel 77

- 77.1.** De Commissie van Beroep beslist over geschillen welke voortvloeien uit de toepassing van de bepalingen van deze statuten en de daarbij aansluitende reglementen.
- 77.2.** De Commissie wordt aangeduid door de nationale partijraad voor een periode van maximum drie jaar en bestaat uit zeven

leden waarvan minstens twee leden voorzitter zijn van een provinciale afdeling en twee leden voorzitter van een lokale afdeling en wordt uitgebreid met een afgevaardigde van de netwerken wanneer een lid actief was binnen het netwerk. Indien de klacht afkomstig is uit de lokale of provinciale afdeling waartoe een commissielid behoort, moet hij/zij zich laten vervangen. De Commissie mag niet uit meer dan 2/3de mensen van hetzelfde geslacht bestaan.

- 77.3.** Wanneer een geschil wordt voorgelegd, zullen de betrokkene(n) en het betrokken partijbestuur steeds worden uitgenodigd om zich te verdedigen. Hierbij mogen zij bijgestaan worden door een raadsman die evenwel lid van de partij moet zijn.
- 77.4.** Wanneer een lid van de Commissie direct of indirect betrokken is bij een geschil wordt zijn plaats ingenomen door een plaatsvervanger.
- 77.5.** De Commissie komt samen telkens haar een geschil wordt voorgelegd.

VI.3. Slotbepalingen

Artikel 78

- 78.1.** Een wijziging van de statuten kan slechts door het partijcongres worden doorgevoerd mits een 2/3de meerderheid. Deze statutaire bepalingen worden aangevuld door reglementen en aanbevelingen die door de nationale partijraad bij een eenvoudige meerderheid worden vastgesteld. Statuten en reglementen worden als één geheel aan alle partijverantwoordelijken ter beschikking gesteld. Lokale en provinciale raden kunnen deze statuten en reglementen met eigen reglementen aanvullen en verfijnen. Deze mogen evenwel geen tegenstrijdigheden bevatten met de statuten en reglementen die algemeen gelden.
- 78.2.** Wijziging en/of aanvulling van deze statuten zijn slechts mogelijk indien het partijcongres daartoe besluit. De nationale partijraad kan, op voorstel van het nationale partijbestuur, hiertoe het initiatief nemen. Het initiatief kan ook worden genomen door een provinciale afdeling of door tenminste tien lokale afdelingen. Zij moeten hiertoe een schriftelijk voorstel tot wijziging voorzien van een toelichting en/of aanvulling indienen bij de nationale partijraad.
- De nationale partijraad besluit dan de voorgestelde wijziging en/of aanvulling, al dan niet geamendeerd, aan het partijcongres voor te leggen.
- Het partijcongres kan het voorstel tot wijziging en/of aanvulling, al dan niet geamendeerd, aanvaarden of verwerpen.
- 78.3.** In alle gevallen waarin deze statuten en/of andere reglementen niet voorzien, beslist de nationale partijraad, voor zover het de samenstelling, organisatie en werkwijze, alsmede de taak en bevoegdheden van de organen betreft.

***Statuten zoals aangenomen en goedgekeurd
(met uitzondering van art. 1) door het congres van 12 juni 2021***

CD&V
Wetstraat 89
1040 Brussel
www.cdenv.be